

DRAUGAS

PERIODICALS
March 1,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADENIS - WEDNESDAY, KOVO - MARCH 1, 2000

*****MIXED ADC 606
S176 P10 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02/29/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.43

Kaina 50 c.

Valdas Adamkus:

Dveji prezidentavimo metai

Vilnius, vasario 29 d. (BNS-Elta) — Apžvelgdamas dvejus savo prezidentavimo metus, prezidentas Valdas Adamkus teigė, kad praėjęs laikas buvo sudėtingas ir valstybei, ir jos piliečiams, susikaupti nemažai spėstinų problemų.

Spaudos konferencijoje antradienį Lietuvos vadovas apgailestavo, kad per dvejus metus nepavyko išspręsti socialinių, ekonominių problemų, nepavyko „atpalaiduoti“ verslo.

„Skandžiausia, kad šiandien dar vis matome daug skurdo aplink save, matome jaunimo pasitraukimą iš Lietuvos“, sakė V. Adamkus.

Jis teigė esąs „agresyvesnis“ prezidentas, nei tai numatyta Konstitucijoje. „Manau, kad mano pareiga — būti aktyviu Lietuvos piliečių, besidominčių gyvenimu ir besilaikančių visų įstatymų“, kalbėjo valstybės vadovas.

Savo pareikime daug dėmesio skyręs artėjantiems savivaldybių tarybų ir Seimo rinkimams, prezidentas pabrėžė, kad šie metai duoda Lietuvai politinio atsinaujinimo, kartu ir naujos politinės kultūros galimybę.

Jo nuomone, rinkimų išvairėse valstybė yra sunkioje finansinėje ir ūkio būklėje, todėl tokia padėtis dalį žmonių varo į neviltį, didėja socialinė įtampa, aštrėja politinės kovos, vėl kyla tarimų pavojų ir „slaptų priešų“ baimė.

Prezidentas dar kartą išreiškė paramą konservatorių Andriaus Kubiliaus vadovaujamai vyriausybei, jos pastangoms lauzyti biurokratinės valdymo užtvankas, išlaisvinti žmogaus mintį ir idėją. „Ši vyriausybė realiai žvelgia į gyvenimą, realiai vertina esančius sunkumus, nesišvaisto neįsipildomais pažadais, pripažįsta padarytas klaidas“, pažymėjo V. Adamkus.

Jis atsisakė įvardinti, kurią partiją remia per Seimo rinkimus ir teigė remias visas „protingas politines partijas“, kurių keliama kandidatai atstovaus visų žmonių tikslams.

Dabartinė Seimo dauguma darė spaudimą prezidentui

Valdas Adamkus teigia nuolat jautęs dabartinės Seimo daugumos partinių interesų spaudimą.

Dvejus metus Lietuvai vadovaujantis V. Adamkus antradienį pabrėžė, kad tokiam spaudimui jis nuolat priešinosi. „Aš negalėjau ir ateityje negalėsiu pritarti valdanciosios partijos, kokia ji bebūtų, pretenzijoms tvarkyti valstybęje tarsi savo kišenėje“, sakė jis spaudos konferencijoje.

Prezidentas prisiminė valstybės kontrolerius skyrimo istoriją pernai, kai jis tris kartus siūlė kandidatūrą į šias pareigas. „Sunkiai pavyko susitarti su Seimo dauguma, kad Valstybės kontrolei vadovautų konservatoriai nepavaldus žmogus“, sako valstybės vadovas.

V. Adamkus teigia, kad per prezidentavimo laikotarpį svarbias valstybines pareigas siekė skirti savarankiškus žmones, pajėgiančius per-

žengti partinių ir grupinių interesų ratą. Jono Liaučiaus paskyrimas valstybės kontroleriumi pasiteisino, mano jis, — Valstybės kontrolė pradėjo drąsiai aiškinti skandalizingus valstybės turto išvaistymo atvejus, nusikalstamas aplaidumas pastebėtas „Lietuvos energijoje“, „Mazeikių naftoje“, „Lietuvos geležinkeliuose“.

Valstybės vadovas apgailestavo, kad to ilgai nematė generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia, o buvęs ūkio ministras, kuris, jau pasitraukęs iš ministro pareigų, sakė žinojęs, kad iš naftos ūkio vagiam milijonai, tačiau teigia nieko negalėjęs padaryti. V. Adamkus teigimu, tokio neveikumo ir neikiškumo kaina yra prarastos lėšos bei kritęs visuomenės pasitikėjimas valdžios institucijomis.

Valstybės vadovas mano, kad nuo aštrios konfrontacijos ir neikiškumo kaina yra prarastos lėšos bei kritęs visuomenės pasitikėjimas valdžios institucijomis.

Valstybės vadovas mano, kad nuo aštrios konfrontacijos ir neikiškumo kaina yra prarastos lėšos bei kritęs visuomenės pasitikėjimas valdžios institucijomis.

Kalbėdamas apie ateities perspektyvas, jis „nuoširdžiai“ sakė „negalvojęs nei apie savo antrą kadenciją, nei apie kokius įpėdinius“.

V. Adamkus pažymėjo tikįs, kad iki jo 5 metų kadencijos pabaigos Lietuva taps visaverte arba Europos Sąjungos, arba NATO nare, nors, jo nuomone, pagal galimybes ir užsienio valstybių rodomą dėmesį tikėtina, kad Lietuva greičiau bus priimta į NATO.

Prezidentas nesigaili skyres ordina

Prezidentas teigia, kad pirmasis nepriklausomos Lietuvos vidaus reikalų ministras Marijonas Misiukonis buvo pagerbtas ne už sovietinę praeitį, bet už tarnybą Lietuvos valstybei pirmaisiais, visų sunkiausiais, jos kūrimosi metais.

„Todel šio savo sprendimo nelaikau klaida. Nors man

patiam jis ir nebuvo lengvas. Aš niekada neizmirkėsiu miškuose išstudytą savo jaunystės draugų, ištremtų artimųjų. Niekada nepateisinsiu sovietų nusikaltimų“, spaudos konferencijoje antradienį sakė V. Adamkus.

Jis pažymėjo, kad M. Misiukonis 1990 m. pradžioje priėmė nepriklausomai Lietuvai, ištikimai ją gynė, padėdamas išvengti daug didesnių aukų 1990 ir 1991 metais.

„Man visad buvo ir liks šventas Lietuvos partizanų atminimas. Niekas negali ištrinti ribos tarp gėrio ir blogio, tarp pasipriešinimo ir kolaboravimo. To niekada nedarysime. Bet manau, kad atkurtoji Lietuvos valstybė turi duoti žmogui galimybę atsitiesti“, kalbėjo valstybės vadovas.

V. Adamkus teigė suprantąs ir gerbiąs jo sprendimui nepriimančius ir kartu išreiškė apgailestavimą, kad daliai žmonių šis jo žingsnis buvo sunkus ir skaudžiai užgavo dar gyvas okupacijos žaizdas. „Tad tikiu, kad mūsų bendrai ateitį tokio sprendimo reikės. Mes privalome turėti drąsos matyti savo istoriją sudėtingą ir prieštaringą. Tai būtina mūsų asmeninei, tautinei ir valstybinei brandai. Būtina, kad dešimtiesiais nepriklausomybės metais galėtume būti baimės ir neapykantos žiūrėti vienas kitam į akis“, sakė prezidentas V. Adamkus.

Valstybės vadovas sveikata nesiskundžia

V. Adamkus teigia, kad jo sveikata yra puiki, ir medikai dėl jos neturi jokių priekaištų. „Jaučiuosi be galo gerai, esu sveikas“, sakė jis, pridurdamas, kad jo sveikata yra tikrinama kas šeši mėnesiai, o su tyrimų rezultatais galima susipažinti Santariškių ligoninėje.

Paskutinį kartą išsamus prezidento sveikatos tikrinimas buvo atliktas prieš kelias dienas. „Rezultatai esu pats nustebęs ir nustebinti gydytojai“, kalbėjo prezidentas.

73 metų prezidentas dažnai plaukioja baseine, o neseniai salėje pradėjo žaisti lauko tenisą.

Gynybos lėšų mažinimas turės nenuspėjamų pasekmių

Vilnius, vasario 29 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus yra už pakankamą švietimo sistemos finansavimą, tačiau mano, kad dėl to neturi būti pažeisti kiti valstybės tikslai. Tai jis sakė spaudos konferencijoje antradienį, komentodamas Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) idėją: dalį gynybos lėšų perduoti švietimo ir aukštojo mokslo reikmėms.

Valstybės vadovas spėjo, kad šis reikšmingas yra bandymas pareikšti nuomonę žmonių, kurie neturi „visos informacijos ir neįvertina galimų pasekmių“.

Siūlydama sumažinti gynybos lėšas švietimo naudai, NS renka gyventojų parašus biudžeto įstatymo pataisai skelbti.

Remiantis Konstitucija, įstatymo leidybos teisę, be prezidento, vyriausybės ir Seimo narių, turi 50.000 piliečių. Socialliberalai siūlo pakeisti 2000 metų valstybės ir savivaldybių biudžeto įstatymą ir 148 mln. litų iš numatytųjų krašto apsaugai skirti švietimui bei aukštajam mokslui. Jie yra pareiškę, jog jau surinkę reikalingus 50.000 gyventojų parašus, tačiau kol kas nenurodo konkretaus jų skaičiaus.

Kaip sakė NS pirmininko pavaduotojas Gediminas Dalinkevičius, socialliberalai įvykių nesukubins ir parašus gali pateikti paskutinėmis dienomis. Parašų pateikimo riba

Lietuvoje prasidėjo rinkiminė kampanija. Savivaldybių rinkimuose dalyvausiančios partijos pasiskaidė savo vaidinė agitaciją, pradėjo susitikimus su rinkėjais.

Neutr.: Centro sąjungos plakate greta užrašo „Aš renkuosi Centro sąjungą“ pavaizduota Lietuvos policininkė. Išvystę tokius plakatus, Vidaus reikalų ministerijos bei policijos pareigūnai pareiškė, kad plakatas neatspindi oficialios jų vadovaujamų institucijų nuomonės, nes policija Lietuvoje nėra politizuota. Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

Parlamento vadovas: Būsimasis Seimas bus kairesnis

Varšuva, vasario 29 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, pirmadienį Varšuvoje susitikęs su Lenkijos prezidentu Aleksander Kwasniewski, kalbėjo apie artėjantį rinkimus Lietuvoje bei politinių jėgų išsiskyrimą Lietuvoje, spėdamas, kad būsimasis Seimas bus kairesnis.

Pasak Seimo pirmininko atstovės spaudai pranešimo, V. Landsbergiui rūpi, kad atėjį valdžią visai nauji žmonės nepakeistų valstybės krypties ir nesumažintų persitvarkymo greičio, kas „iš esmės yra tas pats“.

Pokalbio metu daug dėmesio buvo skirta Europos Sąjungos pletrai. „Tai, kad Lietuva jau pradėjo derybas dėl narystės, yra labai svarbus politinis faktas“, pastebėjo A. Kwasniewski. Jis patikino, kad Lenkija pasirengusi padėti Lietuvai rengti derybų darbui kvalifikuotus specialistus. Pasak Lenkijos vadovo, Europos mokykla gali pasiūlyti įvairias mokymosi bei kvalifikacijos kėlimo programas, kurias finansuos.

Valstybės vadovas spėjo, kad šis reikšmingas yra bandymas pareikšti nuomonę žmonių, kurie neturi „visos informacijos ir neįvertina galimų pasekmių“.

Siūlydama sumažinti gynybos lėšas švietimo naudai, NS renka gyventojų parašus biudžeto įstatymo pataisai skelbti.

Remiantis Konstitucija, įstatymo leidybos teisę, be prezidento, vyriausybės ir Seimo narių, turi 50.000 piliečių. Socialliberalai siūlo pakeisti 2000 metų valstybės ir savivaldybių biudžeto įstatymą ir 148 mln. litų iš numatytųjų krašto apsaugai skirti švietimui bei aukštajam mokslui. Jie yra pareiškę, jog jau surinkę reikalingus 50.000 gyventojų parašus, tačiau kol kas nenurodo konkretaus jų skaičiaus.

Kaip sakė NS pirmininko pavaduotojas Gediminas Dalinkevičius, socialliberalai įvykių nesukubins ir parašus gali pateikti paskutinėmis dienomis. Parašų pateikimo riba

nansuoja Lietuvos ir Lenkijos prezidentų gloriojamas A. Mickevičiaus fondas bei Lenkijos vyriausybės įsteigtas Know How fondas.

Kalbėdamiesi apie NATO reikalus, pašnekovai sutarė, kad artėjantys metai Lietuvai turės ypatingą reikšmę, nes sąjunga spės, ką pakviesti naujais nariais 2002-aisiais metais.

Tautinių mažumų problemos — aukščiausių pareigūnų reikalas

Varšuva, vasario 29 d. (BNS) — Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis mano, kad visus nesutarimus ir iškilusias dvišales problemas turėtų nagrinėti Lietuvos ir Lenkijos dvišalės prezidentų, premjerų ir parlamentų institucijos.

Tai jis pabrėžė pirmadienį surengto spaudos konferencijoje Varšuvoje, kur jis viešėjo su darbo vizitu. „Aš daugelį metų laikaušis nuomonės, kad tautinėms mažumoms turėtų būti sudarytos kuo geriausios sąlygos, o tas, kuris stebi mūsų šalių dvišalius santykius mato, jog problemos kasmet sprendžiamos vis sekinčiau“, sakė V. Landsbergis.

Nuo holokausto nukentėję Lietuvos piliečiai ar jų palikuonys, praėjus beveik 60 metų, susilauks gyvybės ir sveikatos premijų, kuriomis buvo apsidraudę prieš II pasaulinį karą. Tokia informacija paskelbta antradienį Lietuvos žurnalistų sąjungos ir Žydų bendruomenės surengtoje spaudos konferencijoje. Pasak žurnalistų sąjungos pirmininko pavaduotojo Viliaus Kavaliausko, didžiosios užsienio bendrovės yra sukaupusios daugelį milijardų dolerių, kurie dėl holokausto ir jo padarinių neišmokėti apsidraudusiems. Šių išmokų negalėjo gauti ir asmenys, gyvenę Sovietų Sąjungoje, nes joje užsienio draudimo bendrovės neveikė. Buvęs JAV Valstybės sekretorius Lawrence S. Eagleburger paskelbė, kad tarp tautinė holokausto meto draudimo pretenzijų komisija (ICHEIC) nustatė procedūrą, kaip išmokėti šias premijas gyvenantiems bet kur pasaulyje.

Vyriausijai rinkimų komisijai yra kovo 24 diena.

JAV Valstybės departamentas įvertino Lietuvą

Vašingtonas-Vilnius, vasario 29 d. (BNS) — Pernai Lietuvoje buvo opios didelių bausmių bei kalinimo sąlygų, moterų ir vaikų išnaudojimo bei prekybos žmonėmis problemos, teigia JAV Valstybės departamentas.

Vasario 25 d. Valstybės departamento Demokratijos, žmogaus teisių ir darbo reikalų įstaiga paskelbė pranešimą apie žmogaus teisių padėtį pasaulio valstybėse 1999 metais.

Pranešime apie Lietuvą pažymima, jog Lietuvos vyriausybė apskritai gerbia piliečių ir žmogaus teises, tačiau esama problemų kai kuriose srityse.

Anot pranešimo, policijos pareigūnai kartais muša ir kitaip fiziškai nederamai elgiasi su sulaikytaisiais, neretai pažeidžiami sulaikymą reglamentuojantys įstatymai.

Remiantis Lietuvos spaudos pranešimais, apžvalgoje teigiama, jog pagrausėjo policijos žiaurumo atvejų. Daugumoje atvejų nukentėjusieji nuo pareigūnų vengia kelti kaltinimus policininkams, baimindamiesi persekiojimo.

Kaip sakoma pranešime, vyriausybė pažengė, kovodama prieš policijos pareigūnų korupciją. Tačiau tebėra blogos kalėjimų sąlygos, o kai kuriose bylose įtariamieji per ilgai

Remiantis Lietuvos spaudos pranešimais, apžvalgoje teigiama, jog pagrausėjo policijos žiaurumo atvejų. Daugumoje atvejų nukentėjusieji nuo pareigūnų vengia kelti kaltinimus policininkams, baimindamiesi persekiojimo.

Kaip sakoma pranešime, vyriausybė pažengė, kovodama prieš policijos pareigūnų korupciją. Tačiau tebėra blogos kalėjimų sąlygos, o kai kuriose bylose įtariamieji per ilgai

V. Landsbergis sakė, jog pokalbiuose su Lenkijos vadovais buvo nemažai kalbėta apie Lietuvos integraciją į NATO. Pasak jo, yra du planai: vienas, kad Lietuva ir Slovėnija taps NATO narėmis 2002 metais, antras, kad visos Baltijos valstybės stotų į sąjungą kartu.

„Aš remiu idėją, kad visos Baltijos šalys turėtų ir NATO stoti kartu, tačiau neatmetu galimybes, kad įėjimo pirmoji bus Lietuva, tai mes vesimės ir dvi savo kaimynes“, pabrėžė V. Landsbergis.

Valdžios, Bažnyčios bei visuomeninių organizacijų atstovai vienu balsu tvirtina, kad Gruto miške kuriama komunistinių skulptūrų paroda turi būti panaikinta. Tokia nuomonė vyravo antradienį Seime vykusioje konferencijoje, skirtoje komunistinių skulptūrų parodos Gruto miške Dzukijoje „likvidavimo klausimams“. Krašto apsaugos viceministras Edmundas Simanaitis teigė, kad „visa, kas susiję su okupacija, yra nusikalstama ir nepriimtina visuomenei“. Jis pažymėjo, kad tokio parko kūrimas yra „restauracija to“, nuo ko Lietuva dar prieš dešimtmetį atsirišo įstatymais ir Atkuriamojo Seimo sprendimais. Viceministras mano, kad jei parkas bus paliktas, jis visuomet liks „amžino jaudulio šaltiniu“.

būna sulaikyti, dėl lėšų trūkumo dauguma kalėjimų yra perpildyti ir menkai prižiūrimi, kalėjimų administracija nesiima pakankamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias smurtui tarp kalinių.

Pranešime pažymima, kad Lietuvoje su tarptautine pagalba bandoma pertvarkyti pataisos sistemą, ir Seimas rengia naują Baudžiamąjį kodeksą, tačiau pabrėžiama, jog pažanga labai lėta.

JAV Valstybės departamento pranešime kaip „rimtos ir augančios problemos“ įvardijami smurtas ir diskriminacija prieš moteris ir vaikus, taip pat organizuotų nusikaltėlių struktūrų veiksmams prievarta arba apgaule įtraukiant moteris ir mergaites į prostituciją. Anot pranešimo, nukentėjusių šeimos dažnai laiko jas dingusiomis be žinios ar pagrobtomis.

Gausu moterų teisių pažeidimų butyje, ypač tai susiję su sutuoktinių girtavimu. Anot pranešimo, instituciniai mechanizmai šiai problemai spręsti kuriamai lėtai. Nėra oficialios statistikos apie moterų teisių pažeidimus butyje atskirai nuo kitų pažeidimų.

Kaip teigiama pranešime, „rimta problema“, yra vaikų teisių pažeidimas, susijęs su tėvų girtavimu. Pranešama apie gausėjantį atvejus, kai vaikai patiria smurtą, seksualinį išnaudojimą, tyčinį maršą, badą, yra mušami ir žudomi. Pabrėžiama, kad vaikų teisių pažeidimų neregistruoja joks departamentas ar organizacija. Be to, nėra numatyta specifinė baudžiamoji atsakomybė už vaikų pornografiją, seksualinį išnaudojimą bei sekso turizmą.

Pranešime pabrėžiama, kad Lietuva yra prekybos moterimis šaltinis ir tranzito punktas.

* Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) partijų sąrašuose į savivaldybių tarybas intensyviai ieško kandidatų, kurie mėgina nuslėpti teistumą arba buvusį bendradarbiavimą su KGB. Pagal savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą kandidatai, nuslėpę savo teistumą baudžiamosiose bylose bei apie tai neprašę VRK pateiktose anketose, yra išbraukiami iš partijų rinkimų sąrašų. Toks pats likimas laukia ir asmenų, sąmoningai bendradarbiavusių su užsienio valstybių specialiosiomis tarnybomis, tačiau apie tai nepranešusių VRK.

* Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) sekmadienį įvykdė teismo sprendimą ir 27-tu savivaldybių rinkimų dalyviu įregistravo Lietuvos pilietį aljansą (LPA).

* Pabrėžė baigęsi prieštankines ginkluotes instruktorių kursai, kuriuose pirmą kartą Lietuvos karininkai mokė lietuvių savanorius. Pirmadienį Pabrados centre poligone vyko kursų uždarymas. Dvi savaites apie 20 Krašto apsaugos savanorių pajėgų kūrė mokėsi naudoti prieštankinę ginkluotę. (BNS)

KALENDORIUS

Kovo 1 d.: Albinas, Antanina (Antanė), Rusnė, Talgaudas.

Kovo 2 d.: Dautara, Eitautas, Elena, Jovydas, Marcelinas, Naida, Simplicijus, Šviedrys.

Neutr.: Dvejų metų veiklai apibendrinti prezidentas Valdas Adamkus antradienį surengė spaudos konferenciją. Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LSS VADOVYBĖS PAREIGŲ PERDAVIMAS BOSTONE

Iš tolimų ir artimesnių vietovių LSS vadovai 2000 m. vasario 5 d. suvažiavo perduoti pareigas arba įsipareigoti pareigų tęstinumą naujai išrinktiems.

Po vėliavų pagerbimo, himno ir maldos, vs Laima Kiliulienė vadovavo prisiminimui praėjusiais metais iškeliavusių amžinybėn. Mes visi juos prisiminkime: a.a. Algis Gerdiūnas (Anglija), a.a. Vytautas Jokubaitis (Cleveland), a.a. Izabelė Jonaitienė (Cleveland), a.a. Edmundas Korzonas (Chicago), a.a. Aldona Palukaitienė (Chicago), a.a. Jonas Paronis (Chicago), a.a. Juozas Pažėra (Canada), a.a. Albinas Pocius (Australia), a.a. Vytautas Skrinškas (Canada), a.a. Vytautas Trečiokas (California), a.a. Danutė Venclouskaitė, Waterbury, Ct.

Sesė Laima perskaitė jaudinanti eilėraštį, visi sukalbėjo „Amžina atils“ ir nulenkę galvas pagerbė tylos minutę. Kiekvienas garsiai ištartas vardas buvo palydėtas varpelio skambtelėjimu ir žvakelės uždegimu.

Pradedama sueiga vs Laima Kiliulienė pasveikino susirinkusius. Įvado žodyje prisiminė vs kun. Antano Saulaicius minintis: „LSS Tikslas; Ideologija; Šūkis; Įstatai; Įžodžiai. Lietuviškos asmenybės ugdymo principai, skautiško darbo siėkimai, skautybės idealų papratimas, užsidedimas juos sekti pagal pasižadėjimus ir įstatus, o taip pat sugebėjimas reikštis organizaciniame sistemoje. Skautybės tikslas nekinia ir, štai, dutūkstantmečio aušroje, jis mums aiškus kelrodas. Kinta tik žmonės, keičiasi sąlygos ir visuomeniniai santykiai su kitais“.

LSS Tarybos pirmininkė vs Birutė Banaitienė pasveikino visus sueigos dalyvius žodžiu ir malonia šypsena. Trumpai paminėjo eilę atliktų darbų. Paminėjo, kad ypač lengva buvo suorganizuoti VIII Tautinę stovyklą. Dėkojo visiems vadovams už energiją, darbą ir darnų bendradarbiavimą TS organizavimo ir pasiruošimo darbų metu. Pasiūlymą vadovų sumanumui ir darbštumui. Stovyklą praėjo pakiliai ir sėkmingai. Trumpai prabėgo Pirmijos veikla: suruoštas konkursas, leidinius ir ne-

tikėtą — neplanuotą „Skautų aidą“ redakcijos persitvarkymą. Padėkojo LSS Rinkimų prezidentui pirmininkei vs L. Milukienei ir visiems rinkimų komisijos nariams už jų darbą, ištermę ir kantrybę.

Po to vyko naujos Tarybos narių pristatymas ir apdovanojimai. Kiekvieną apjuosė gražiausia lietuviška juosta su Pirmijos įrašu. Kiekvienam įteiktą įremintą Pirmijos nuotrauką.

Pareigų perdavimas vyko skautiškų vėliavų fone. LSB VS fil. Albinas Sekas VS simbolį — virvelę uždėjo naujai išrinktam LSB Vyriausiam skautininkui vs Romui Otto. LSS Seserijos VS fil. Rita Penčylėnė ir Akademinio Skautų sąjūdžio vadovs pirmininkas fil. Rimas Griškėlis, stovėdami po skautišką vėliavą, širdyse priėmė pareigų tęstinumą. LSS Garbės teismo pareigas perėmė s. Vladas Morkūnas, o LSS Kontrolės komisijos tęstinumą — js Algis Jonušas. Atlanto rajono vado pareigas vs Bronius Naras perdavė s. Naidai Šnipaitė. Atiduodamas savo virvelę, pažadėjo dar tris istorines dėzes. Vs Gloria Adomkaitienė ir vs Vytautas Dilba su gelėmis pasveikino naująją rajono vadę. VS fil. Meilė Mickienė perskaitė sveikinimus. Vyr. skautininkų ir akademikų pirmininko nerašytų įstatymų pagrindu, buvo apdovanota Pirmijos pirmininkė vs Birutė Banaitienė.

Sesė Birutė, sutikdama tęsti Tarybos pirmininkės pareigas, dėkojo už pasitikėjimą. Priminė, kad LSS gyvuoja 81 metus. Per tą laiką pergyveno daug pasikeitimų. Gyvenimo sąlygos keičiasi kasdien, todėl turime apgalvoti ateities darbų kryptį. Ragino ruošti ir laivinti jaunus vadovus, įkvėpti jiems sąžiningumo jausmą. Apgailestavo, kad labai trūksta pareigos supratimo ir skautiško sąžiningumo dirbant jaunimo gerovei. Didelis trūkumas gerų vadovų. Įterpsiu ir vs fil. Rimo Griškėlio mintį, kad akademikai stengsis bendradarbiauti su priaugančiu jaunimu, įsilieti į jų veiklą ir vispusiškai padėti.

Sesė Birutė trumpai nusakė ateinančių metų darbų planus.

Naujai LSS Vadovybei pareigų perdavimo iškilmingoje sueigoje, Bostone, kalba LSS Tarybos pirmininkė vs. Birutė Banaitienė.

Nuotr. Danos Dilbienės

2000 m. vasario 5 d. Bostone vykusio naujai išrinktai Lietuvių Skautų sąjungos vadovybei pareigų perdavimo suvažiavimo dalyviai.

Nuotr. Danos Dilbienės

50 METŲ SAUGOTA VĖLIAVA PERDUOTA JŪROS SKAUTAMS LIETUVOJE

Šių metų sausio 23 dieną „Vaikų vilties“ Los Angeles skyriaus surengtoje labdaros popietėje Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas su stabdės mane ir sako: „Vytautai, laikraštį iš Lietuvos užtikau tavo pavardę ryšium su vėliavos perdavimu jūros skautams, atsiėsiu tau kopiją“. Kopiją gavau ir čia pateikiu sutrumpintą Aušros Jakubauskaitės straipsnį iš laikraščio „Klaipėda“.

„Sausio 15 d., šeštadienį, ant karinių jūrų pajėgų laivo „Soduvis“ denio įvyko iškilmingas jūros skautų laivo vėliavos perdavimas Lietuvos jūros skautams. Dešimt metų nesiryzau šios vėliavos atiduoti, nes nebuvo tikrųjų jūros skautų, — sakė Drasutis Kudzėvičius, jachtos „Lietuva“ kapitonas, jachtų žygio per Atlantą dalyvis.

1989 metais New Yorke D. Kudzėvičius susipažino su išeiviu, buvusiu atkviūvi skautu Vytautu Zeleniu. Šis prisipažino: Turiu vieną relikviją, kurią reikia perduoti į patikimas rankas... Kartu su vėliava D. Kudzėvičius į Lietuvą

Iškilmingos sueigos paskutinė mintis — vs Laima Kiliulienė — cituoja:

„Kadangi skautybė teikia tikrą idealą ir sugeba taip įkvėpti, kad jaunimas pasižada brangindamas savo garbę stengtis visomis jėgomis siekti to idealo;

kadangi skautybė efektingai papildo namų, bažnyčios ir mokyklos darbą;

kadangi skautybė nurodo priaugančiam jaunimui teigiamą ir sąžiningą kryptį reikštis, veikti;

kadangi skautybė pripažįsta igimtą norą sekti ir teikia jaunimui sektinų dalykų;

kadangi programa patraukia jaunimą ir ugdo gyvybinumą, draugiškumą, žmoniškumą ir susivaldymą;

kadangi tikri skautybės bendruomeniniai uždaviniai; todėl prisiėmiau pareigas vadovauti, pasiryzau prisidėti ir padėti, kur ir kaip galiu.

Noriu, kad tai atitiktų Aukščiausiojo valiai, būtų naudinga mūsų tautai, padėtų mūsų bendruomenei ir, kad tai ugdytų mūsų skautes ir skautus bei kilnintų mane. Dieve, man padėk“.

Sueiga baigėsi daina „Lietuva brangi“.

Po geros vakarienos prasidėjo linksmoji dalis — vakaronė. Visų veidai švietė energija ir užsidedimu darbui. Vakaronė buvo nepakartojamo juoko, linksnumo ir dainų valandėlė. Nuotaika tokia smagi ir gera, kad nesinorėjo sakyti: „Labanaktis!“

Sesė Stefa

parsivežė V. Zelenio raštą, kuriame rašoma: „Ši vėliava, tai yra pirmoji jūros skautų laivo, kuris įsikūrė Vokietijoje ir tęsė visas lietuviško skautavimo tradicijas. Tegu gyvena šis trofėjus tenai, t.y., Lietuvoje, apie kurią jauni lietuviai, šiandien jau pasenę, svajoja. Vytautai, Zelenis New York, Port Washington“. Vėliavą perėmęs Lietuvos Skautijos jūros skautų krašto seniūnas Algimantas Malkevičius, praėjusią vasarą vadovavęs vaikų — jūros skautų žygiui Nemunu iš Kauno į Klaipėdą, pažadėjo, kad „tai bus muziejinė vėliava“.

Vėliavą perduodant dalyvavę Lietuvos karinių jūrų pajėgų vadas K. Macijauskas, laivo „Vetra“ vadovas V. Mogenis, laivo „Soduvis“ vadas E. Karlovas sutiko, kad jūros skautai, sekmingai įveikę Nemuną, yra verti šio trofėjaus, nes jie yra tikrieji jūros skautai“.

Esu dėkingas gerb. konsului

PAVYZDINGAS „LITUANICOS“ TUNTO SKAUTAS

Šių metų tradicinę skautų ir skaučių vienetų Kaziuko mugę, sekmadienį, kovo 5 d. vyksiančią Čikagos Jaunimo centre, atidarys skautų ir skaučių atstovai, po vieną iš kiekvieno tunto. „Lituanicos“ tuntui atstovaus pavyzdingas skautas Darius Aleksionas. Susipažinimui su darbščiu, pareigingu ir kukliu broliu, leisime jam patiam kalbėti.

„Esu gimęs 1986 m. vasario 7 d. 1992 m. tėveliai įrašė mane į vilkiukų draugovę. 1994 m. Rako stovyklavietėje, kartu su tėveliais ir jaunesniais broliukais stovyklavome „Aro“ stovyklos jaunų šeimų pastovyklėje. Nuo to laiko kasmet stovyklauju. Turėjau progą stovyklauti Paxton, MA, vyksioje VIII Tautinėje stovykloje. Iš visų stovyklų man labiausiai patiko pernykščių metų Vidurio rajono stovykla „Ateities aidai“. Buvo daug darbo, oras negailestingai karštas, bet buvo smagu draugauti ir susidraugauti su skautais iš Detroito ir Clevelando.

Šeštadienį lankau Čikagos lituanistinę mokyklą Jaunimo centre. Mokausi VIII klaseje. Po pamokų lituanistinėje mokykloje lankau skautų sueigas. Sekmadieniais šoku tautinius šokius su „Grandies“ jaunimo tautiniu ansambliu. Savaitės dienomis turiu pianino pamokas, o šiais metais pradėjau mokytis ir gitara skambinti.

Kasdien lankomoje amerikietiškoje mokykloje priklausau

Darius Aleksionas

sau laikraščio redakciniam būreliui. Turėdamas kiek laisvalaikio mėgstu rašyti ir kurti dainas. Esu sukūręs 13 dainų ir penkis trumpas pasakėles. Šių metų rudenį lankysiu Evergreen Park gimnaziją. Mano svajonė — studijuoti mediciną ir muziką.

Man patinka skautauti, stovyklauti, mokytis, kurti dainas, rašyti pasakas, skambinti pianinu ir gitara“.

Linkime Dariui sėkmingai įgyvendinti savo svajones.

STOVYKLOS

Liepos 15-26 d. — Čikagos skautų ir skaučių stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Rugpjūčio 13-20 d. — LSS Atlanto rajono stovykla vyks Bolton, MA, Resolute Boy Scouts Camp.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Mašinami pašto išlaidas, pakvitarimų už prenumeratą neuimame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį patvirtime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užskaitant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$350.00	
Reguliarinio paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliarinio paštu	\$65.00		

Vyriausio redaktorius — Danutė Banaitienė

Administracinis — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — krm. Viktoras Rimkele

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadienio nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadienio nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesieta. Skelbimų kainos atskaitomos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy sava nuoširda. Nenaudotų straipsnių nebeišsiųs.

KAZIUKO MUGĖ

Čikagos skautų ir skaučių tradicinė Kaziuko mugė Jaunimo centre vyks sekmadienį kovo 5 d.

Clevelando skautijos Kaziuko mugė Dievo Motinos parapijos patalpose kovo 19 d.

Detroito „Baltijos“ ir „Gabiljos“ tuntu Kaziuko mugė Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre ruošiamą kovo 5 d.

Hartfordo, CT, skautiškoji Kaziuko mugė kovo 5 d. vyks Šv. Trejybės lietuvių parapijos salėje, tuoj po 9 val. šv. Mišių.

Ramiojo vandenyno rajono Kaziuko mugė Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos kieme ir salėje vyks kovo 5 d. Atidarymas 12 val. Uniformuoti skautai ir skautės renkasi 10 val. r. ir dalyvauja šv. Mišiose.

Toronto skautų ir skaučių Kaziuko mugė Priskelimo parapijos salėje ruošiamą kovo 5 d.

Washington, DC, lietuvių skautijos Kaziuko mugė balandžio 9 d. vyks St. Elizabeth's School, 917 Montrose Rd., Rockwell, MD. Pradžia 1 val. p.p.

Worcesterio skaučių ir skautų „Neringos“-„Nevežio“ tunto Kaziuko mugė Vėrbų sekmadienį - balandžio 16 d. vyks Maironio Parke, Shrewsbury, MA.

HARTFORDE

Hartfordo skautų ir skaučių Kaziuko mugė š.m. kovo 5 d. vyks Šv. Trejybės lietuvių parapijos salėje, tuoj po 9 val. r. šv. Mišių. Mugėje bus lietuvių ir anglų kalbomis knygu apie Lietuvą, lietuviškų lėlių, medžio drožinių, paveikslų iš gintaro ir šiaudelių, įvairiausių gintaro dirbinių, marškinėlių su lietuviškais įrašais ir kt. Be abejo bus ir visų mėgiami laimikių traukimai, rankdarbių įvairovė gausus skaučių stalas ir kt. 11:30 v.r. visi kvietiami papietauti namų gamybos lietuviško maisto patiekalais, pasigardžiuoti pyragais ir tortais. Visi kvietiami atsilankyti, maloniai praleisti keletą valandų draugų ir pažįstamų tarpe ir tuo patiu paremti skautišką veiklą.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-un-to diplomu, lietuviams suteikia dantis už priėmimą laisvai. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Suštarimui (išsibė angliskai) Tel. 708-426-0000

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 508-6101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Northern Ave.
Tel. (708) 508-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kabrėse lietuviškai
6018 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60639
Tel. 773-225-8888
Valandos pagal susitarimą

ASYA SEGALENE, M.D.
Rush University Consultants in
Allergy and Immunology
Konsultacijos suaugusiems ir vaikams, sergantiems astma, sinusitu, kvėpavimo takų ir imunologinėmis ligomis, alerginėmis maisto, vaistams, vabzdžių įkandimui bei įvairioms aplinkos sukeltoms alergijoms. Dr. Segalene sėkmingai suderina medicininį išsilavinimą JAV su didele patirtimi Europoje ir JAV. Kalba lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.
1725 W. Harrison St., 207
Chicago, IL 60612
Tel. 312-942-6296

ARAS ŽLOJA, M.D.
ANDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (800) 827-0080
3025 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (800) 436-0120

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, POŠLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
800-841-8888

BIRUTĖ LPMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
380 W. 61st Ave. (816) 847-8279
Hickory, IL 60140 Fax (816) 847-8280

NIKOLĖ STANKEVICIUTE, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos įsėjus patikslinti
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Cl. at California Ave.
Chicago, IL 60638
Tel. 773-471-7878

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Valstybės gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-348-0887
Priimausio Pato ir Chvst ligoninėms.
Nuolatėda naujai atvystuotoms.

JAV—BALTIJOS VALSTYBIŲ CHARTIJOS MINĖJIMAS WASHINGTON, D.C.

ALGIS RIMAS

Lietuvių spaudoje jau buvo skelbta, jog JAV Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Strobe Talbott vasario 10 d. Washington konferencijoje teigė, kad Lietuvos, Latvijos bei Estijos įsivertinimas Vakarų struktūroje yra valstybinis JAV tikslas. Talbott palinkėjo, kad kita JAV vyriausybės testų šia Clinton vyriausybės politika. Šiame straipsnyje pateikiu platesnes žinias apie konferenciją.

Ši vienos dienos konferencija buvo suruošta prabangiaiame St. Regis viešbutyje, miesto centre, netoli Baltųjų rūmų. Rengėjai buvo Jungtinių baltų komitetas (Joint Baltic American National Committee—JBANC) ir JAV Užsienio santykių taryba (Council of Foreign Relations). Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasados prisidėjo su patarimais ir pranešimais. Ambasados pasirūpino, kad dalyvautų prelegentais iš Baltijos valstybių. Programą sustatė ir išlaidas padengė JBANC. Amerikos Lietuvių taryba (ALTas), atstovaujamas lietuviams JBANC, ne tik dalyvavo ruošose darbuose, bet ir padengė didesnę dalį konferencijos išlaidų. Council of Foreign Relations atliko didesnę dalį administracinio darbo ir, pasinaudoję savo prestižu, siūlo organizacijai pritraukti konferenciją į ypatingų dalyvių iš JAV valdžios, įvairių atstovybių, akademinio pasaulio ir žiniasklaidos. Taip buvo atliktas tikslas apšviesti JAV užsienio politikos specialistus, vadovus ir žiniasklaidą apie Lietuvos, Latvijos bei Estijos pasiekimus, problemas ir išieškoti šių valstybių norus įstoti į NATO Europos Sąjungą.

Paula Dobriansky, Council of Foreign Relations vicepirmininkė, tarė atidarymo žodį. Ji paminėjo, jog ši konferencija būdinga tuo, kad ji vienintelė tokia, skirta paminėti antrą JAV ir Baltijos valstybių chartijos metinę sukaktį. Estas Vello Ederma, JBANC pirmininkas, pristatė dalyvams Baltijos valstybių norus sutvirtinti savo nepriklausomybę bei integruotis į Vakarų valstybių organizacijas, ypač NATO.

Pirmas konferencijos seminaras nagrinėjo Baltijos valstybių saugumo politiką. Stephen Flanagan, buvęs Baltųjų rūmų patarėjas ir dabartinis Valstybinio Gynybos instituto strateginių studijų direktorius, pagyrė Lietuvai, Latvijai bei Estijai, kad jos yra pada-

Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Strobe Talbott Washington, DC, vykusiam simpoziume vasario 10 d.

sirūpinimą, kad visos sąlygos dėl tokio atrinkimo dar nėra suformuotos nei JAV, nei kitose NATO valstybėse. Aiškino, kad kiekviena valstybė, kuri norėtų būti pakviesta tapti kandidate į NATO, visų pirma privalo atlikti jai užbrėžtus tikslus, įvardintus vadinamuose „Membership Action Plans“. Tokie tikslai įtraukia ne tik kariuomenės pasiruošimą, bet ir valstybės socialinės būklės pakėlimą bei ekonomikos išsivystymą.

Estijos Užsienio reikalų ministerijos generalinio direktoriaus politikos reikalams, Vaino Reinart aiškino apie paskutiniuosius įstatymų potvarkius Estijoje ir Latvijoje dėl rusakalbių pilietybės stovio bei pastangas teisti karo nusikaltėlius ir žmogaus teisių pažeidėjus. Lietuvos ambasadorius Stasys Sakalauskas pranešė apie tuo laiku ką tik gautą žinią, kad Seimas nusprendė, reikalui esant, leisti teisti in absentia įtariamuosius žmogaus teisių nusikaltėlius.

Seminarą apie ekonomikos raidą pravedė „Washington Times“ redaktorė Helle Berling. Giedrius Čekuolis, Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos tarptautinių santykių departamento direktorius, teigiamai įvertino Lietuvos derbų perspektyvas įstoti į Europos Sąjungą. Toliau jis apibūdino sąlygas dėl investavimo Lietuvoje. Čekuolis pranešė, kad JAV bendrovės, įnešę apie 300 milijonų dolerių į Lietuvos ūkį ir stovį pirmoje vietoje tarp užsienio investuotojų. Senatoriaus Durbin brolis ir patarėjas William Durbin, perspėjo, kad Lietuva ir kitos valstybės turėtų elgtis atsargiai su investuotojais, kurie gamina kenksmingus produktus, kaip pvz. Philip Morris bendrovė, kuri Lietuvoje gamina cigaretes. Conrad Tribble, Valstybės Departamento koordinatorių projekto Šiaurės Europos iniciatyva, pridūrė, kad tarptautinės investicijos ir prekyba turi svarbios politinės reikšmės, nes jos skatina pastovumą visame Baltijos regione.

Glenn Jackson, vienas iš Lietuvoje investavusių „Williams“ bendrovės direktorių, tęsė temą apie užsienio investavimą, nagrinėdamas aplinkybes bei sudėtingas derybas dėl „Mazeikių naftos“ privatizavimo. Jis įvertino „Mazeikių naftos“ sandėrį kaip naudingiausią, koks galėjo būti pasiektas esamomis sąlygomis, tiek Lietuvai, kaip ir JAV bendrovėms. Tačiau Jackson prisipažino, kad, jei dvišališkos derybos būtų buvę skaidriai vedamos, būtų išvengta daug nesupratimų ir politinio konflikto. Konferencijoje dalyvaujantis buvęs mi-

Baltijos valstybių JAV chartijos pasirašymo metinių paminėjimo, vykusio Washington, DC, vasario 10 d. Kalba Conrad Tribble, JAV Valstybės departamento koordinatorių projekto Šiaurės Europos iniciatyva, sėdi: Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos tarptautinių santykių departamento direktorius Giedrius Čekuolis. Nuotr. Raitis Eglitis, ALA

nistras pirmininkas Rolandas Paksas, kuris, nepritardamas „Williams“ sandėriui, iš savo pareigų atsistatydino, į Jackson pranešimą nereagavo.

Trečias seminaras aptarė gynybos klausimus. Stephen Larrabee, RAND tyrimo instituto analitikas teigė, kad Lietuva, Latvija ir Estija pasidaro žymiai saugesnės dėl to, kad buvo pradatos derybos įstoti į Europos Sąjungą. Tai pradžia integracijos į Vakarų Europą ir jos struktūras. Su NATO viršūnių konferencija Madride atsidarė ir galimybė įstoti į NATO. Nors Larrabee sutiko, kad Rusija vis prieštarauja NATO išplėtimui, ypač Baltijos link, jis manė, kad Rusijos tonas keičiasi. Sakė, kad toks išplėtimas turėtų būti priimtinas, kada Rusijos vadovybė susipras, kad jie galėtų daugiau gauti naudos, bendradarbiaujant per Baltiją su Vakarais, negu prieštaraujant Vakarams. Baltijos regiono integracija ir pastovumą, taip pat stiprina Baltijos jūros valstybių taryba, JAV Šiaurės Europos iniciatyva, ir Europos Sąjungos vadinama Šiaurės Dimensija.

Larrabee nesitiekė matyti nei JAV, nei kitose NATO narių valstybėse sutarimo priimti Baltijos valstybes busimame NATO išplėtimo etape. Tarė, kad palankiausiai į tai žiūrima JAV, Lenkijoje, Norvegijoje, Danijoje ir Islandijoje. Išvada buvo, kad kandidatų į NATO ne tik turės įrodyti jų gynybos pajėgumą, bet ir įrodyti, kad jų įstojimas bus naudingas plačiajai strateginei prasme, išsaugojant pastovumą.

JAV kariuomenės mjr. gen. Kievenaar teigiamai įvertino padarytą pažangą Baltijos valstybių kariuomenėse, primindamas, kad jos visos buvo įkurtos prieš kokią dešimt mē-

tų iš naujo, neturėdamos ankstyvesnio pagrindo. Aišku, dar trūksta daug ko, nuo apmokymo iki ginkluotės. Jis pabrėžė, kad gynybai būtina, kad valstybės ekonomika klestėtų ir kad būtų vedamas ilgalaikis finansavimo planas. Edgar Rinkevics, Latvijos Krašto apsaugos ministerijos valstybės sekretorius, teigė, kad Baltijos valstybių bendradarbiavimas gynyboje išpildo vieną pagrindinių NATO reikalavimų, kad būsimų narių karinės jėgos galėtų tarpusavyje sklandžiai veikti, kaip integruojamas vienetas. Dėl to jis gyry ir JAV/NATO organizuotą partnerystę taikoje programą, per kurią vyksta plataus masto bendradarbiavimas tarp įvairių kariuomenių.

Išsklause seminarą, per 100 dalyvių riakosi pietauti. Prie garbės stalo su pagrindiniu kalbėtoju, Valstybės departamento sekretorės padėjėju Strobe Talbott, sėdėjo, tarp kitų, minėtas Rolandas Paksas, finansininkas ir mecenatas, Atviros Lietuvos fondo pradininkas, George Soros ir naujai išrinktas ALTO pirmininkas Saulius Kuprys. Dalyvavo Lietuvos ambasadorius Stasys Sakalauskas, jo ambasados patarėjai. Tarp kitų lietuvių, salėje buvo JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas, plk. Donatas Skucas ir LB Washington įstaigos direktorė Audronė Pakštienė.

JBANC prezidentas ir Amerikos Estų tarybos pirmininkas Mati Koiva pristatė Talbott, kurio pagrindinės mintys, išdėstytos jo kalboje, jau buvo aprašytos kituose straipsniuose. Į klausimą, pateiktą prof. Richard Krickaus apie Karaliaučiaus stovį, Talbott atsakė, kad JAV neturi jokių pretenzijų dėl Rusijos teisių šioje teritorijoje.

(Nukelta į 4 psl.)

Danutė Bindokienė

Tikrai ne „simbolinis“ prezidentas

Kai prieš dvejus metus įvykusiame inauguracijoje prez. Valdas Adamkus pareiškė, kad jis pasiryžęs dalyvauti visose valstybės veiklos srityse, „titi tikru, o ne simboliniu“, valstybės vadovu, vargiai daugelis jo žodžiais tikėjo. Juk inauguracijose visi laukia iš naujojo prezidento, ar kito kurio asmens, perimančio svarbias pareigas, panašių pažadų. Skirtumas šiuo atveju buvo tas, kad V. Adamkus tą pažadą padarė ne lengvabūdiškos retorikos rėmuose, o tvirtai tikėdamas savo uždaviniu: būti kiek galima geresniu, veiksmingesniu laisvos tėvynės prezidentu.

Bet kurio krašto prezidentui turbūt sunkiausi yra pirmieji kadencijos metai, nes niekas negali gerai suprasti šių sudėtingų, atsakingų pareigų, kol neteko jose tam tikrą laiką tarpinį padirbti. Tad galima prileisti, kad tie pirmieji (o gal dar labiau antrieji) prezidentavimo metai Valdui Adamkui, praleidusiam pusšimtį metų toli nuo Lietuvos, buvo dar sudėtingesni, sunkesni. Ne tik jis pats turėjo prisitaikyti prie „kitos kultūros paveikto“ lietuvių tautos mentaliteto, bet ir toji tauta turėjo apsiprasti su „amerikietiškos mados“ prezidentu, kurio ir darbo etika, ir patyrimas, ir daugelis dalykų labai skyrėsi. Galbūt kaip tik dėl to ir iškilo vėliausias konfliktas: Vasario Sešioliktosios proga skirtieji ordinarai, kurie teko ir jų tikrai nevertiems.

Viena galima teigti: prez. Adamkus tikrai laikėsi inauguracijos metu pasakytų žodžių. Jis niekuomet nebuvo simboliniu prezidentu, neretai per savo uolumą „dalyvauti visose valstybės ir visuomenės veiklos srityse“ pakliuvęs į kažkieno kito konkretų, arba bent tariamą, „veiklos lauką“ ir susilaukęs aštrios kritikos.

Galbūt ko jis nesitiekė, tai gerai suplanuotos ir veiksmingos vykdamos propagandos, kiekviena proga besisten-giančios sumenkinti prezidento autoritetą bei darbą, „patastyti prezidentą į jam prideramą vietą“, kuri yra: maloniai šypsotis susitikimuose su užsienio svečiais, pasirašyti Seimo ar Vyriausybės pateiktus raštus, pasakyti kalbą valstybinių švenčių metu, dalyvauti įvairiuose renginiuose, kad suteiktų jiems daugiau išsklilingumo, fotografuotis kiekviena proga, kalbėtis su žurnalistais, stengiantis maloniai atsakyti į jų kartais ne-

malonius klausimus.

Visa tai prez. Adamkus per dvejus metus tikrai meistriškai atliko, dėl to ir buvo pačiose populiariųjų valstybės žmonių sąrašų viršūnėse. Jis atliko ir daug daugiau, tačiau, nepaisant pastangų, ne visi prezidento darbai buvo vieno-dai šiltai sutikti, ne visoms kalboms nuosirdžiai plojama. Užsienio lietuviai labai atidžiai Valdo Adamkaus prezidentinę veiklą tuos dvejus metus stebėjo, ja domėjosi. Didžioji dalis pritarė, bet buvo ir priešiški nusistatymai. Nepaisant, kad kone visi užsienio lietuviai (ypač JAV-se), jau susigrąžinę Lietuvos pilietybę, prezidento rinkimuose balsavo už V. Adamkų, tai darė vien todėl, kad antrasis atvejis buvo nepriimtinesnis. Nors kiekvieno vizito Amerikoje metu Lietuvos prezidentui vietiniai lietuviai rodo daug dėmesio ir palankumo, jie nesidrovi tarti kritikos žodį, jeigu mato reikala.

Panašiai atsitiko ir su Gedimino ordinais, įteiktais Nepriklausomybės šventės proga. Pradžioje dar tikėta, kad Misiukoniui apdovanojimas teko kažkokio nesupratimo ar net „sabotožo“ keliu, nes prez. Adamkus nebūtinai pažįsta arba žino kiekvieną KGB aktyvistą, tad galėjo pro jo dėmesį prapristi net tokia „stambi zuvis“. Jau daug liūdniau, kad prezidentas visą kalnę už apdovanojimą prisimai pats. Nors jo tikslai – senų žaizdų gydymas ir susitaikinimas – yra kilūs, bet ne visiems lengva atleisti ir užmiršti. Jau labiau skriaudą patyrusiems. Antra vertus, reikėjo šių tikslų siekti su ne taip „pasizymėjusiais“, tai ir susierzinimas būtų buvęs mažesnis. Juk M. Misiukonis (pagal „Lietuvos aidą“ ir „Lietuvos rytą“) jau pakankamai „ordinų, žymenų ir medalių už įvykdytas užduotis ir gerai atliktus darbus“ per 20 KGB metų prisirinkęs! Kokie tie darbai ir užduotys, žinoma ir Lietuvoje, ir užsienyje gyvenantiems lietuviams. Prez. Adamkus juos taip pat žino, arba turėtų žinoti – jis taip pat ne „iš Marso“ atvykęs...

Vienai ar kiti, pirmieji dvejai metai jau praėjo. Laukia dar treji – jie nebus nei lengvesni, nei sunkesni. Nėra abejones, kad per tą laiką vakarietis prezidentas savo asmenybe, savo įtaka nemažai pakeis Lietuvai, bet ir Lietuvai dar daug pakeis prez. Adamkus!

MIRTIS ATĖJO IŠ MURAVOS

№ 28 ČESLOVAS SPIRGEVIČIUS

Tėsinys Meilėje protas nereikalingas, o kai įkarsis praeina, tada šeima tampa pragaru... Niekas Aleko nesveikins, niekas pas jį neis, jis vienas padarys šį gyvenimo žingsnį. Jis vienas ir kentės. Gaila man jo, aš vis tiek nueisiu ryte į bažnyčią, nors teta Stefanija prašė, kad niekas neitų. Turiau už jį pasimelsti, kad Dievas nebautų jo, o palaimintų. Jis negaus tėvų palaiminimo, juk tai baisu, baimė.

„Dieve, palaimink jį svarbioje jo valandoje“.

1941 rugpjūčio 8. Penktadienis

Koks šaltas, debesuotas vakaras, kaip liūdna, neįaukū... Liūdi pasaulis, liūdi gamta, žuva tūkstančiai nekaltai moteri, vyrų, vaikelių. Kareiviai lieja kraują už savo tėvynę... Greit sueis man 17 metų. Jau 17 metų, kaip aš mindau šią žemę, 17 metų kaip aš alsuojau žemiškuoju oru. Mano siela ir širdis laisva, lopus skausmą, nebūčiuotos, nieko nemylečiau dar, Dieve, padėk man ilgai turėti skaisčią sielą, skaisčias lūpas. Dieve, padėk man surasti skaisčių, kilnų vyrą, kurio

meilė būtų kaip kristalas, ryto rasa. Aš noriu myleti, bet taip, kaip tu, Dieve, nori, be aistrų. Aš laikiu ir bijau tos valandos. Gal tai bus laimės, o gal ir kančios valanda. Gal tėvai neeis, pyks, turėsiu jų klausyti. Aš noriu myleti karštai, gerai, bet amžinai!

1941 rugpjūčio 20. Šeštadienis

Jau prasidėjo mokslo. Gimnazijoje daug tų patių mokytojų, kitas direktorius. Mes esame vyriausia – VI – klasė. Visos klasės atskiros, tik mūsų mišri. Mergaičių tik devynios. Kapelionas – kun. Grauslys. Mokomės vokiečių ir lotynų kalbos. Aš esu pasiryžusi gerai mokytis kalbų.

Vasara baigiasi, aš jau vaikštau su rudeniniu paltu. Mano paltas šviesus, elegantiškai pasiutas. Man šiemet labai gerai pasisekė. Turiau dvi naujas, geras vilnones sukneles ir daires batukus. Kai reikia, tai ir Dievas duoda. Mus šiemet labai parėmė sodas, turėjome daug pelno, dėl to daug ką galėjome nusipirkti. Dabar masiškai šaudomi žydai, nori visus išnaikinti. Rusų bėlaviviai miršta iš bado. Baisūs laikai, pasaulis kraujuose maudosi, žuva tūkstančiai vyrų. Laikas labai liūdnas.

Stasė pas mano gyvena. Dabar užėmė antrą namo galą, ten bus mano ir Sabutės kambariai.

1941 rugpjūčio 24. Trečiadienis

Dienoraštį rašau savo kambarėje. Mūsų šeimos sva-

jones išsipildė, užėmė antrąjį namo galą. Čia yra mūsų kambarėliai, čia yra ypatingai linksma, šilta ir šviesu, nes per visą dieną šviečia saule. Pro langą matosi sodas ir palangėje žydintys įvairiaspalvės astros. Man aišku, gyventi labai gera... Turiau dvi naujas sukneles.

Žmonėms dabar krizė su maistu, nors mes, turėdami karvę ir sodą, to nejauciame. Šiandien graži diena, saulė šviečia, nešalta.

Dabar turiu mokytis lotynų. Į gimnaziją einu po pietų.

Neda sušaudyta. Laima išvežta. Sandra grįžo į klasę.

1941 rugpjūčio 26. Penktadienis

Temsta. Ruduo artėja, geltoni lapai krenta žemėn. Aš neseniai grįžau iš gimnazijos. Mane labai apėmė melancholija. Mano galvoje dažnai sukasi mintys apie vienuolyną.

Bet padaryti tokį žingsnį vis dar nesiryžtu. Moky-siuos, dirbsiu, padėsiu tėvams.

Ištekėti aš nemanau, nes kam gi aš galiu patikti, kai esu tokia nedaili, nesimpatiška, nemoderniška. Tiek to.

1941 rugpjūčio 28 d. Sekmadienis.

Atsikėliau anksti. Pamėliau karvę, pašėriau gyvulus ir vėliau pusryčius. Mama buvo susipykusi su tėveliu ir sakė, kad nieko nedarys. Bet vėliau susi-

taikė. Aš susitvarkiau, apnuošiau savo kambarį, nes žadėjo ateiti klases draugės. Mamytė su teta Stefanija išėjo į Muravą. Veliau atėjo mergaitės: Jana, Gene ir Jurgis (Onutė). Pavaišinau obuoliais. Tiesa, dar atėjo Vandutė, atnešė „sąpininką“, būrė. Gal pas mane joms buvo liūdna? Aš esu liūdna. Joms labai patiko astrai. Tikrai puikūs žiedai. Kad aš turėčiau tokius raudonus skruostus, tokias raudonas lūpas, kaip gražuolės kvapnios astros. Kad aš turėčiau tokį baltą veidelį ir tokią skaisčią sielą, kaip gražuolės baltos astros. Kad aš turėčiau tokias melsvas akis, tokį liekną, lankstų liemenį, kaip gražuolės melsvos astros, būčiau laimingiausia!

Kokios gražios tos mano draugės, ypatingai Jana, aukšta, didingo veido, elegantiškos išvaizdos, tikra karalienė.

Aš prieš ją baidyklė, stora, maza, ner ne kalbų. Aš nutariau nenusiminti. Nesuksiu plaukų, nes baidyklė su raitytom kudlom atrodė dar bjaurėsnė. Nieks nekreips į mane dėmesio, ir būsiu laiminga. Viešpatie, padėk man mokytis ir būti gera!!!

1941 rugpjūčio 29. Pirmadienis

Kas manęs laukia, nežinau. Gal mano ateitis, bus baisi, nuodėminga ir nelaiminga?

Gal ji bus šviesi kaip saulė, tyra, kaip gėlių rasa, laiminga... O, jeigu aš mylesiu ir būsiu mylima? Bet tai tik svajones. Kas gi bus toks kvailas ir mane mylės B.d.

Gyvenimo kelią prisimenant

Kun. V. Rimšelis, MIC,

Postuliantai ir kunigai vienuolyne

Tokių postuliantų iš kaimo atvažiuodavo gana daug. Aš jų radau daugiau kaip dvidešimt. Ne visi atvažiuodavo dėl religinių ir dvasinių motyvų. Gera atsime viena mums vysk. P. Butio pasakytą konfesią apie postuliantų laisvą savą draugui. Naujokas vienuolis rašo, kad vienuolyne labai geras gyvenimas. Čia kiaušinių daug kaip bulvių, sviesto tiek kaip molio, tepk, kiek nori. Daug atvažiuodavo su gerais norais ir dideliu pasiryžimu tapti šventuoju. Mano metu buvo postuliantas J. Vosylis, naujokas, kuris kasdien eidavo Kryžiaus kelius penkis kartus. Jis išsilaukė vienuolyne tik tris mėnesius. Mūsų mokinių grupė beveik be suklaidymo nutarė, kurie greitai išeis iš vienuolyno ir kurie pasiliks.

I vienuolyną suvažiuodavo daugiausia jaunų vaikų iš kaimų, kaip ir aš. Atsirasdavo jų tarpe ir tokių tipų, kurie mums mokiniams dėl savo naivumo patikdavo. Pranei Brazilui kažkodėl patiko vienas džokelis, kuris vaikščiojo susijusęs karišku diržu. P. Brazys užklauso jį, kodėl atvažiuo į vienuolyną. Šis džokis atsakė, kad girdejas apie gerą gyvenimą vienuolyne, tai atvažiuo „siekies“ prie kunigų. Tai sakydamos, vieną ranką laikė prie diržo, o kitą ranką iškelė į viršų, laikydamosis diržo, atrodė, kad pasiekė kunigystę. Šito pasikalbėjimo, su kaimo džokeliu Pranas Brazys iki mirties nepamiršo. Net ir tapęs vyskupu, džokis jį dažnai pakartodavo — „siekies“ prie kunigų.

I vienuolyną daug jaunų vaikų atvažiuodavo ir daug išeidavo. Man pasidarė įspūdis, kad kai kurie lyg tokie užsimstę, kad kiti juos tik erzintų ir juokus darytų. Novicijų metu vienuolyne buvo jau po įžadų toksai linksmas Jurgis Žilinskas. Jis dirbo spaustuveje. Jis norėjo turėti tokius gražius plaukus, kaip jo draugas Kazimieras Arlauskas, kuris buvo mokytojas. Kasdien eidavo pėsčias į mokyklą už Marijampolės apie du kilometrus. Nežinia, kodėl jo vyresnieji neleido toliau mokyti kunigų seminarijoje. Jurgis Žilinskas paklausė savo draugą K. Arlauską, kaip užsimstinti tokius gražius plaukus, kaip jo. Šis atsakė, kad vaikare reikia plaukus ištepti gumerabiku — klijais ir naktinė galvą apsiršti. Ryte Jurgis jokiū būdu negalėjo nosinėti savo plaukų atplėsti. Vandeniui plaudamas, nosinę šiaip taip atplėšė, bet į koplyčią atėjo ant galvos su plaukų klotelėmis. Kun. Justinas Navickas, dalydamas komunią, sustojo prie Jurgio ir stebėjosi valandėlę, kai visi koplyčioje negalėjo susilaikyti nuo juoko. Po šv. Mišių novicijų magistras liepė plaukus visai nusikirpti. O K. Arlauskas ramiai paguodė Jurgį, kad dabar atauga labai gražūs plaukai.

Tuo metu, kai aš patekau į vienuolyną, gyveno čia arkiv. Pranas Jurgis Karevičius. Jis su visais kaimų vaikais kartu maldavo pavaikšioti ir pasikalbėti. Jis tokį jaunų vaikų grupę, kaip aš, kad daug maldavo ir po keletos metų vienuolyną palikdavo, aiškiai, kad tai yra Dievo apvaizda. Jis ne mokytis berniškai gaudavo gilesnį krikščionišką gyvenimo paty-

rimą, kokio negausi, gyvendamas, kaip mes sakydavom, pasaulėje. Iš Žemaitijos atvažiuo į vienuolyną drąsus, bet jokio mokslo neragavęs, tik ūkyje sunkiai dirbęs, J. Jurgis. Jis greitai susipažino su arkiv. Karevičium, kuris mēgdavo su visais pasikalbėti. Po pietų J. Jurgis, priėjęs prie arkivyskupo, taip ir sako:

— Ar tu matai, vyskupe, kaip čia yra, aš niekad nesitikejau, kad aš su tavimi drauge vaikščiosiu ir valgysiu iš vieno blūdo. O namie aš tavę tik ant vyskupų sosto kelis kartus mačiau.

Arkivyskupas nesuprato, ką tai reiškia — valgyti iš vieno blūdo. Jie išsiaiškino, kad prie vieno stalo valgys. Tada arkivyskupas J. Jurgis pradėjo aiškinti, kaip Dievo apvaizda suveda žmones į draugystę. Tasai žemaitukas vyresniųjų buvo paskirtas į Patašinę, kur marijonai turėjo didelį ūkį. Iš Marijampolės į Patašinę yra apie penki kilometrai. Beveik kas antrą ar trečią dieną iš Patašinės rudens metu reikėdavo atvežti į Marijampolę runkelių vežimą. Rudenį kelias buvo klampus. Vieną dieną išklimpo vežimas į purvyną, ir arklys atitrūko nuo vežimo. Vaziavo kun. Pijus Andziulis drauge su J. Jurgium. Kun. P. Andziulis susirūpino, nežinodamas ką daryti, o Jurgis pasakė, kad jis tą reikalą greitai patvarkys. Jis buvo tiek stiprus, kad vežimą iškėlė iš klampynės. O kun. P. Andziulis pagyrė jį už sumanumą ir tokį stiprumą:

— Broli, tu turi didelį pašaukimą.

Tas paprastas įvykis atskleidžia pas mokinius. Jie visokių juokų prasimanė ir nutarė, kad arklio pašaukimas vis dėlto didesnis už Jurgiaus pašaukimą.

I naujai atkurta vienuolija arkiv. Jurgis Matulaitis surinko pačius geriausius kunigus. Marijampolėje buvo 12 kunigų. Jie visi visą laiką buvo užimti. Visi pamaldūs ir mums jaunimui buvo geras pavyzdys. Mes jautėme, kad jie gyvena dėl Dievo ir dėl švento patarnavimo Jo žmonėms. Mums daugiau padarė įtakos ne savo mokslu, bet savo šventu gyvenimu. Niekad nepamiršiu kun. Jono Guturavičiaus. Jis man atrodė, kad yra visą laiką pasakęs maldą. Jis pamiršdavo per pamokslus, ką yra pasakęs, net per Mišias pamiršdavo, ką reikia skaityti. Kartą mudu važiuojant į Patašinę. Pakeleje tada buvo šv. Alojzo statula. Ją pravažiavojant, jis nusiėmė kepurę ir garsiai pradėjo melstis:

— Šventas Alojzai pasigailėk mūsų — ir vis toliau kartojė — pasigailėk mūsų.

Kai sustojo melstis, aš jam pastebėjau, kad Dievą prašome pasigailėti, o šventuosius prašome melstis. Tada jis pradėjo vėl melstis:

— Dieve pasigailėk mūsų, Dieve pasigailėk mūsų, o tu šv. Alojzai nesigailėk mūsų, o tik melakis už mus nusidėjėlius.

Kun. J. Guturavičius buvo paskirtas kalėjimo kapelionu. Jis eidavo į kalėjimą išpažinti klausyti. Parejęs namo, savo kambaryje ant grindų kryžium atsigulęs, ilgai meldavosi už užkietėjusius kalinius, kurie neidavo išpažintis. Jis prisipažino, kad neprimigt Mišioms ir koplyčiai, jį prikelia skaityklos sielos. Patašinės koplyčioje jis kasdien laikydavo Mišias ir

Marijonų gimnazija Marijampolėje prieškariniais metais.

neturejo laikrodžio.

1934 m. spalio 25 dieną buvo iš Kauno katedros arkiv. Jurgio Matulaitio kunas perkeltas į Marijampolę. Veliuonos klebonas kun. Vladas Polonskis labai norėjo atvažiuoti kokiam trejetui dienų į perkeltimo iškilmes, bet turėjo apie krutinę ir iš šono žaizdas, kurias kasdien reikėjo peršinėti. Jos pulsiavo ir negijo. Jį bulius labai subadė. Gal tai ir buvo subadymo žaizdos. Jis padarė pažadą, kad, jeigu pagis žaizdos, tai įstos į Marijonų vienuolyną. Jis negalėjo apsispręsti, ar važiuoti, ar nevažiuoti, nes Marijampolėje jam niekas tų žaizdų neraišios. Pagaliau jis atvažiuo ir išbuvo vienuolyne tris dienas. Niekas žaizdų aprašioti nepadėjo. Sugrįžęs namo rado, kad tos žaizdos visiškai išnykusios. Pavasarį klebonas atvažiuo į vienuolyną su visu savo turtu. Visus gyvulius nuvežė į Patašinę. Užeję komunistai kun. V. Polonskį ištrėmė į Sibirą ar tik ne 10 metų. Jis dar gyvas ir sveikas sugrįžo į Lietuvą, ir mirė savo tėviškoje.

Išskaitant 19 postuliantų ir 30 novicijų, Marijampolės namo buvo 142 vienuoliai. Visi turėjo savo darbus pagal dienos programą. Ryte ketvirtą valandą ir 25 min. vienas pasikirtų broliukų garsiai pasakambina, pabėdžia į kiekvienas duris ir garsiai sveikina: „Benedicamus Domino!“ Iš vidaus reikia atsakyti: „Deo gratias!“ Kai jau buvau rugsejo 29 d. priimtas į novicijų, man reikėjo dar pusę valandos anksčiau keltis. Novicijų magistras mane paslyrė koplyčios dulkių valytoju. Kiekvieną dieną, ketvirtą valandą, turėdavau atsikelti ir dulkes nušluostyti nuo suolų, langų ir altoriaus. Visame name labai tylu ir tamsu. Koplyčioje ant lubų matyti karsto vaizdas. Ugnelė prie altoriaus mirksi. Ji gražiai papuošta stikliniais skambaliukais. Kai juos šluostant palietei, jie liūdnai skamba. Prie altoriaus vis ateidavo mintis, kad, jei aš pabėsiu į tabernakulio dureles, tai Kristus gali atsilipti, kaip mes atsiliepiame ryte barškintojui, sakydami — „Deo gratias“. Todėl bijodavau palieti tabernakulį.

* Praėjusios savaitės pabaigoje bendrovė „Lietuvos avialinijos“ (LAL) po ilgų derybų pardavė paskutinius rusiškus lėktuvus „JAK-42“. Dabar LAL lėktuvų parką sudaro tik modernūs vakarietiški lėktuvai, atitinkantys visus tarptautinius reikalavimus. Be to, praėjusią savaitę LAL pasirašė bendradarbiavimo sutartį su šešta pagal dydį aviacine firma pasaulyje KLM, su kuria bus vykdomi bendro kodo skrydžiai. (Ela)

DĖMESIO!

XI Lietuvių tautinių šokių šventės žinios

Kaip, be abejo, jau žinote, XI Lietuvių tautinių šokių šventė įvyks š.m. birželio 30 - liepos 2 d., Toronto, Ontario, Canada. Ruošiam šiam ypatingam mūsų visuomenės kultūriniam įvykiui pradėta jau prieš pusantų metų. Sudarytas stiprus rengimo komitetas, kuriam vadovauja Vincas Piečaitis ir Ramunė Sakalaite-Jonaitienė. Šventės meno programos vadovai — Rita ir Juozas Karasiejai — yra paruošę įvairių margaspalvę tautinių šokių pyne. Repetuoja, šventės vyktyti ruošiasi tautinių šokių grupės (su beveik 2,000 šokėjų), esančios ne tik JAV ir Kanadoje, bet ir Brazilijoje, Argentinoje, Lietuvoje. Suvalkų krašte. Lietuvos Respublikos prezidentas taip pat žada dalyvauti, šventę oficialiai atidaryti.

Šventės renginiai

Šventės programos atlikėjams, kaip iš seno įprasta, šventės pradžiai vadovauja repetitorius. Šokėjams repetitorius vyks Hershey centre (5500 Rose Cherry Place, Mississauga, Ontario — netoli Toronto) penktadienį, birželio 30 d., ir šeštadienį, liepos 1 d. Rengimo komitetas parūpins autobusus, kurie veš šokėjus iš Regal Constellation viešbučio į Hershey Centre ir atgal.

XI Lietuvių tautinių šokių šventės oficialus atidarymas įvyks Regal Constellation (900 Dixon Road, Etobicoke, Ontario) viešbučio patalpose, penktadienį, birželio 30 d. vakare. Po atidarymo, tose patiose patalpose vyks Jaunimo šokiai. Šokius praves kvietas „DJ“. Bilietų kaina 8 dol. (10 dol. Cdn.).

Šeštadienį, liepos 1 d. (Kanadoje švenčiamos „Canada Day“) vakare, Regal Constellation viešbučio Galaxy Ballroom saleje įvyks Susipažinimo vakaras. Bilietų kaina yra 16 dol. (20 Cdn.). Greti-moje saleje numatyta pravesti

užsiėmimus/žaidimus nepilnametams. Tą patį vakarą po repetitorijos rengiama ypatinga vakariene/pagerbimas visiems, šventėje dalyvaujantiems tautinių šokių grupių vadovams ir mokytojams.

Sekmadienio, liepos 2 d. ryte, pamaldos vyks įprasta tvarka visose lietuviškose parapijose. Suvažiusiems svečiams, 10 val. ryto, Regal Constellation viešbučio patalpose, vysk. P. Baltakis, OFM, aukos Mišias.

Sekmadienį, 1 val. p.p., visi šokėjai renkasi Hershey centre. Šokėjus į centrą nuvežti kursuos autobusai. Pati šokių šventė prasidės 2 val. p.p. Numatyta dviejų valandų programa. Bilietų kaina 20 dol. (25 Cdn.); vaikams (13 ir jaun.) — 12 dol. (15 Cdn.).

Po šventės Regal Constellation viešbučio pokylių salese įvyks XI Lietuvių tautinių šokių šventės pokylis, 8 val. vak. — pokylio pradžia. Abiejose pokyliui skirtose salese gros orkestrai. Bilietų kaina yra 40 dol. (50 Cdn.).

Bilietų užsakymas

Bilietus į visus renginius galima užsisakyti paštu, užpildžius šio pranešimo gale išspausdintą anketą ir ją pasiunčiant JAV adresu: XI TSS, 8015 S. Karlov, Chicago, IL 60652 arba į Kanadą: XI TSS, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3 CANADA.

Galima užsisakyti bilietus ir telefonu skambinant V. Taseckui (1-905-824-4461; e-mail: vytyas@home.com) ar J. Vingelienei (1-416-233-8108). Tačiau yra svarbu paminėti, kad užsakyti bilietai be apmokėjimo nebus siuntinėjami.

Čekius už bilietus rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival 2000.

Šventės leidinio skelbimai — sveikinimai XI Lietuvių tautinių šokių

XI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS BILJETŲ UŽSAKYMO ANKETA

SUSIPAŽINIMO VAKARAS	Bilietai po \$16 JAV	viso =
ŠOKIŲ ŠVENTĖ	Bilietai po \$20 JAV	viso =
	Bilietai vaikams po \$12 JAV	viso =
POKYLIS	Bilietai po \$40 JAV	viso =
AUKA*	SIUNČIU \$	viso =
Vardas/Pavardė _____		
Adresas _____		
Zip Code _____ Telefonas _____		

*Aukos nurašomos nuo valstybinių mokesčių remiantis valstybinių įstatymais.

Čekius rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival 2000; 2000; XI TSS, 8015 S. Karlov, Chicago, IL 60652

SKELBIMAI

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty, dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-770-3313
KLAUDJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, GYVENAMŲ, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Audas
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 89th Street
Tel. (708) 424-8864
(773) 881-8864

SIENŲ KONSTRUKCIJOS
Stalvus darbai, rūsų, vonių ir virtuvų įrangimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "deckis", "gutters", plėkštis ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turis darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

773-355-4472
708-941-9343 pr.
Pranešamame E-mail

GEDIMINAS PRANSKEVIČIUS
užpildo pajamų mokesčių formas. (Accounting Tax Services). Pageidaujant, atvyksta į namus.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
604-778-8888
800-668-8888
FAX: (708) 888-8888

RIMAS LŠTANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Mūsų vybių įkainavimas valui
• Pagalba ir parduodame namus
• Patarnavimas nuolaidai

ATTENTION IMMIGRANTS

Canada is accepting applicants for Permanent Residence!
For free information call:
1-773-282-9500.
GTS concentrating in immigration to Canada
www.redeusa.com

Housekeeper needed!

Full time; come and go or live in. Lake Shore Dr. location. Must have good references. Must answer in English. Tel. 312-255-1919 or 312-255-1197.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing
Tel. 800-320-6155

Informacija

Kylant klausimams, prašome kreiptis šiais adresais, telefonais bei elektroniniu paštu:

Kanadoje: XI LTSS būstinė, 2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3 Canada, Tel.: 1-905-275-6505/1-905-891-3018, Fax: 1-905-275-6755, E-paštas: jonaitis@pathcom.com

JAV: XI LTSS, 8015 S. Karlov, Chicago, IL 60652, Tel.: 1-773-284-6786 (vakarais 6:00 - 8 CST, E-paštas: ajbudrys@ameritech.net)

Visa čia pristatyta informacija taip pat randama lietuvių ir anglų kalba, JAV Lietuvių Bendruomenės „web“ puslapyje, kurį galima įsijungti šiuo adresu:

lithuanian-american.org arba javlib.org

Jūratė Budrienė

CHARTIJOS METINIŲ PAMINĖJIMAS

Atkelta iš 3 psl.

Baltijos klausimų specialistas, buvęs Valstybės departamento sekretorės asistentas pavaduotojas Ron Asmus paaiškino, kad, nors politinių pretenzijų dėl Karaliaučiaus nebūtų, dar liks kada nors galutinai sutvarkyti kai kuriuos juridinius klausimus, likusius iš Antro pasaulinio karo laikų.

Baigiant konferenciją, ALTO atstovas Washington, Algis Rimas padėjo visiems rengėjams, prelegentams ir dalyviams. Jis pareiškė, kad, nors klausimai, kurie buvo iškelti turi ypatingos svarbos Amerikos lietuviams, latviams ir estams, jie yra svarbūs visiems. Kaip bus sprendžiamos Lietuvos, Latvijos ir Estijos saugumo problemos, taip bus galutinai nulemtos taikos perspektyvos ir pusiausvyra Šiaurės Amerikoje bei visoje Europoje.

Dalyvių nuomonė buvo, kad konferencija praėjo sklandžiai ir pasiekė savo užsibrėžtus tikslus. Subūrė daug įtakingų JAV žmonių, kurie turi įtakos, formuojant JAV politiką dėl Baltijos valstybių. Konferencija parodė, kad Amerikos lietuvių organizacijos liko dar daug darbo, ypač paveikti Senatą, kad būtų sudaryta diplo dauguma už NATO tolimą išplėtimą. Puiki pradžia yra plėtimas Baltic Caucas Kongrese.

APMASTYMAI IS ELLICOTT MIESTELIO

JUOZAS GAILA

Juozas Gaila.

„Tai kada, tėvuk, Jums buvo geriausia gyventi Lietuvoje, prie kokios valdžios?“, klausė Sąjūdžio pradžioje žurnaliste Lietuvos televizijos laidoje senuko. O šis: „Prie caro valdžios!“. Žurnaliste tiesiog žado neteko. Prie šimtmečio atėjantis žilagalvis pasiškinė: „Mat, tada jaunas buvau, stiprus, gražus, žvituris! O mergų kiek gražių aplink buvo! Ir visos — mano“.

Juokas juokais, bet seniems žmonėms būdinga su nostalgija žvelgti į praeitį. Amerikiečiai net pavadinimą tai praeitį turi: „good old times“. Amerikos televizijos žurnalistas Tom Brokaw net knygą yra parašęs „The Greatest Generation“, išgirdamas senąją kartą, kaip buvusią darbčiausią, idealistiškiausią, patriotiškiausią. Nepaisant, koks sunkus tas gyvenimas praeity buvęs, senas žmogus linkęs jį prisiminti su ilgesiu ir pagrinimais. Juk, net jauni būdami, atvykę į Ameriką, su nostalgija prisimindavome gyvenimą DP stovyklose. Argi nevargome tose stovyklose! Tačiau prisimindavome, kiek išleidome knygų, kiek suruošėme koncertų, minėjimų, o ką bekalbėti apie „Lencigėlį“ ir krepšinių. Ir taip su pasididžiavimu porindavome senosios emigracijos lietuviams, o vėliau savo vaikams. Bet, aišku, su didžiausiu ilgesiu prisimindavome gyvenimą nepriklausomoje Lietuvoje. Prieš me Lietuvą gražiausiomis spalvomis ir tokią stengėmės perduoti savo jaunajai kartai. Apie tai, nepaprastai vaizdingai „Dirvos“ vasario 1 d. rašo Vaidas Vėbraite — dabartinė LR Sveikimo ir mokslo viceministrė.

„Dipukų Lietuva buvo graži. Kerinti savo grožiu, nepalyginama. Argi kitaip gali būti atmintyje, prisiminus mylimą?... Dipukų matymas buvo pakankamai akylus. Tėvynė, kaip monumentalus paveikslas, be ne ryškiau matos iš toli. Tik reikia pripažinti, kad tas paveikslas buvo ne fotografinis, o Monet tipo — impresionis. Buvo atsirinkta, ką matyti, ir tas atsirinkimas šviesi subjektyvia tiesa — dipukų Lietuvoje istoriniai mitai ir istoriniai faktai glaudžiai sugyvendavo“.

Išties, tai mums gyvenant svetur ir reikėjo tokio tėvynės vaizdo, kad jos pavergtos neužmirštumėm ir kad jos neužmirštų mūsų vaikai, vaikaičiai. Bet dabar? Štai „J. Laisvė“ žurnale (1998 m. nr. 127) pasisakymai iš Lietuvos:

„Mums, senesniems, anksčiau Lietuvos laisvės laikai yra palaimingi, kada auginame kviečius, bėkonus, kada taidome krepšius Europoje ir Lietuva garsojo kaip valstybė, gražiai atstovauti, gražiai kuriant ir dvasinį, ir ūkinį gyvenimą“.

Ir dar tame pačiame numeryje: „Augome mes septyni vaikai — keturi broliai ir trys sesės — Lietuvos savanorio šeimose, Igiškelių valstijoje, Sventragio kaime. Ūkiai — nedideli (12 ha), bet gražūs. Nepriklausomoje Lietuvoje po tėviškos dangumi buvo žviesu ir ramu. Žmonės — linksmi, nuobirdūs. Nebuvo nei vagių, nei chuliganų ar nepataisomų girtuoklių bei valkatų“.

Argi galima patikėti, kad dešimtų asmenų šeima galėjo linksmi ir žviesiai (greičiausiai prie žibalinės lepos) gyventi 12 hektarų ūkyje ir kad nebuvo nei vagių, nei chuliganų? Atrodytų, kad ne policijos anais laikais nebūtų reikėjo. O kaip dažnai rašoma apie spartų Lietuvos ūkio ir ekonomikos vystymąsi, visiškai nutylint, kad anais laikais lietuviai ar arkliais, bet taip pat ar ir vokiečiais, ir danais, ir amerikiečiais, šiandieną lietuviai vėl grįžo prie arkliai. Nutylima taip pat, kad tada lietuviai nereikalavo nei karšto vandens, nei dujų virimui, nei elektros, nei telefono ir dar nemokamo, nei benzino, nei asfaltuoto kelio, o šiandien — to viso reikia ir už tą viską reikia mokėti pasaulinėmis kainomis. Blogiausia, kad, be aukštindami buvusią Lietuvą, tuo pačiu žeminame dabartinę ir kartais patys krentame į nevilni ar užsidegame nenumaldomu pyktiu savo tautiečių Lietuvoje. Ir kaip tas pyktis prašiverčia „J. Laisvė“ žurnale (1999 m. nr. 129).

„Per penkiasdešimt metų bolševikai sugebėjo iš buvusios krikščioniškos ir padorios tautos nulipdyti naujus ir baisius sutvėrimus, kurie šiandien ir viespatauja Lietuvoje“. Bet ar prieš pusimtį metų, vykę į Maskvą parvėti „Stalino saulės“, sudarinėję tremiamų ir Sibiro sąrašus, vykdę tremimus, tarnavę strėbais, niekinę net nukautų partizanų lavonus, nebuvo augę ir gyvenę krikščioniškoje ir dorėje tautoje? Ir ar jie nebuvo kur kas beisėsi padarai už žurnale dabar minimus? Ne tai, kad nebūtų ko sielvartauti ir piktintis dėl padėties mūsų tėvynėje, bet ten įsigalėjęs biurokratiškas, valdžios esančių nekompetentingumas, suklaidimas, nusikaltimai, kalbos žalojimas ir kitos blogybės nėra dabartinės Lietuvos žmonių išradimas ar vien tik okupanto palikimas. Graži Lietuvos akininkai streikuoti, kad valdžia jų neremia, bet ar nestrėikavo buvusio nepriklausomo Lietuvos vaikų akininkai? Ar nebuvo keturi jų sušaudyti? Už ką? Už proklamaciją prieš valdžią platinimą, už telefonstulpių įsistatymą, už raginimą streikuoti. Ar šiandien Lietuvoje už tokius nusikaltimus, ir dar net neįrodytus, ką šaudytų? O jei anais laikais ginkluotų vyrų būrys būtų išėjęs į mišką, grasindamas valdžiai, ar nebūtų su jais jėga susitvarkyta? Juk net Amerikoje apsiginklavusi religinė sekta buvo be didelių ceremonijų FBI agentų supleskinta, nepaisant, kad ten daugumą sudarė moterys ir vaikai! Lietuvoje LDDP valdymo laikui į mišką išėjo ginkluoti SKAT vyrukai, noredami sukelti ginkluotą konfliktą, buvo be šovio, be fizinės jėgos panaudojimo prikalbinti mesti ginklus ir grįžti į namus. Piktinamės, kad Lietuvoje yra tiek politinių partijų, bet ar anais laikais jų nebuvo? O kaip šioje. Juk VLK je jų turėjome apie 15 ir „aišku“, tik populiariu. Lyg ir stebimės, kad privatus asmuo Lietuvoje išleistas kalendorius uždraustas platinti, bet buvo laikas, kad nepriklausomoje Lietuvoje visa spauda buvo cenzuruojama! Pykstame, kad į lietuvių kalbą grūstė grūdami svetimodžiai, bet atsiverskiame mūsų klasiko V. Mykolas-Putino „Altoriai šešėlius“, parašytus 1931 metais. Ten rasime: asistuoti, deficini, indifferencija, incidentai, konfesarijus, konspiruoti, konstatuoti, konsteliacijos, mediacija, mortifikacija, muzikholai, observavo, partikuliarizmas, pretenzionalu, reflektavosi, reliacija, refleksijom, rekracija, rezignacija, reviduodami... Stebimės didžiulių skaičiumi valdininkijos ir pasibaigėsi biurokratija Lietuvoje, bet ar to nebuvo anuomet? Štai epizodas iš Kazimiero Pabedinsko knygos „Nuo Plungės iki Maroko“. Autorius studijavo Prancūzijoje ir atostogų metu su kitais lietuviais nutarė aplankyti Šveicariją. Neturėdami nei dokumentų, nei vizų, kaip studentai buvo įleisti į Šveicariją ir grįžo į Prancūziją. Vėliau autorius be vizos iš Prancūzijos per Vokietiją į Lietuvą. Be jokių sulai-kymų atvyko į Virbalį (turbūt į Kybartus: jg) ir čia pasienio policija pareikalavo 100 litų baudos už vizos neturėjimą. Net ir sumazintą baudą pasistunt, į jo tėvų namus atvažiavo nuovados viršininkas, viršaitis ir seniūnas išieškoti pabaudos ir... išgerti. Autorius rašo: „Kai pagalvojai, ir piktai, ir skaudu. Pervaziavau Prancūzijos sieną, pervaziavau visą Vokietiją be vizų ir be pabaudos, atvažiavau į Lietuvą — į namus, uždeda pabaudą. Ar tų laikų valdininkų buka-protiškumas, ar noras pasirodyti, kad jie yra ne bile kas?“

Dar studijuodamas, buvau kartą pakviestas kalbėti studentams apie komunizmą. Savo kalboje, aišku, paminėjau ir Lietuvą, kaip gražią, demokratiškai besitvarkančią kraštą, kurį jėga užgrobė Sovietų Sąjunga. Po mano daug dėmesio susilaukusios kalbos vienas profesorius pagyrė mane, bet mandagiai patarė nuodugniau susipažinti su savo krašto istorija, ten vykusiomis kariniais perversmais, diktatūra, spaudos cenzūra, žmogaus teisių varžymais, tad ir mano teiginiai apie komunizmą bus patikimesni, objektyvesni. Tai man ir buvo pirmoji pamoka, kad, nepaisant, kaip savo kraštą myli, privalai matyti ir jo ydas. Kai realiau žvelgsime į praeitį, tai ir dabartis neatrodys tokia niūri. 1918 m. pasiskelbusi nepriklausomybė Lietuva tikrai daug pasiekė. Man ypač įstri-gau Danutės Bindokienės žodžiai Vasario 16 d. minėjime Baltimorėje, kad tada Lietuva nepriklausomybę atstatė ir valstybę kūrė, žmonės niekada nematė nepriklausomos Lietuvos ir niekada tokioje ne-

Tilts lietuviško vaikų dailės mokyklai džiaugiasi progą pasirodyti scenoje.

KARALIAUČIAUS SRITIES LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS

2000-ųjų sausio 15 dieną Karaliaučiaus miesto Menų rūmose susirinko arti 110 srities rajonų ir miestų lietuvių draugijų atstovai, svečiai iš Karaliaučiaus srities administracijos. Lietuvos Respublikos Tautinių mažumų ir išeivijos departamento vadovai (R. Motuzas ir S. Kulbauskas), PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis. Vilniaus Paminklų restauravimo instituto atstovas S. Mikulionis atvežė paminklų restauravimo parodą, stenduose buvo parodytos bendruomenės veiklos akimirksnys įamžinusios nuotraukos.

Pagrindinio pranešimo autorius KSLB pirmininkas Sigitas Šamborskis nušvietė bendruomenės veiklą per visą dešimtmetį ir atsiskaitė už jo vadovavimo kadencijoje nuveiktus darbus. Pasisakiusieji ir pagrindinis pranešėjas išsyršino pagrindines lietuvių išsaugojimo ir puoselėjimo veiklas: kryptis, problemas, ateities vizijas. Kaip ir kituose Paskaulio kraštuose, taip ir pas mus, aktualūs vaikų ir jaunimo auklėjimo lietuviškos dvasios reikalai. Opi lietuviškų vienetų patalpų problema, iki šiol nėra nei vienos lietuviškos vidurinės mokyklos. Viltis tik, kad dabar veikiančios lietuviškos pradinės mokyklos kada

nors išaugs į tikrą bendrojo lavinimo mokyklą. Trūksta lietuvių kunigų, kultūros darbuotojų, mažai lietuviškosios veiklos mėcenatų. Svečiai iš Vilniaus bandė išryškinti ir lietuvių vienybės problemą, kuri trukdo teikti pagalbą ir silpnina lietuviškąjį judėjimą. Del to, kad ne visi lietuviai jungiasi į lietuvių bendruomenę, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento direktorius R. Motuzas siūlė pakeisti organizacijos pavadinimą, bet tokio klausimo svarstymo buvo atsisakyta.

Siekiant suvienyti kuo daugiau lietuvių, sustiprinti veiklą ir daryti politinę įtaką vietos gyvenime, buvo priimta bendros nuomonės, kad būtina steigti Lietuvos Autonomiją Karaliaučiaus srityje. Tokia galimybė srities lietuvių organizacijos jau aptarė savo draugijoje ir dauguma lietuvių pasisakė už kultūrinės autonomijos steigimą, kuri įgautų gauti daugiau teisių ir laisvių, suteiktų galimybę turėti savus delegatus vietos savivaldoje, gauti biudžetinių finansavimą, patalpas, nemokamą eterį vietos informacijos priemonėse. Lietuvių autonomijos steigimo data — balandžio 29 diena.

Bendruomenės konferencija patvirtino ataskaitas, išrinko naują tarybą iš 10 organiza-

DRAUGAS, 2000 m. kovo 4 d., šeštadienis

UŽSIENIO LIETUVIŲ KLUBAS VILNIUJE

Jau dveji metai Vilniuje veikia Užsienio lietuvių klubas. Jį steigti paskatino prie vyriausybės veikiantį Išeivijos integravimosi į Lietuvos gyvenimą koordinacinę komisiją, o iniciatyvą parodė ir tėvynės iš Kalifornijos sugrįžęs Edmundas Kulikauskas, iš Australijos Vincas Augustinavičius, iš Didžiosios Britanijos — Gintas Šova.

Dabar klubo sąrašuose — apie 100 Vilniuje gyvenančių užsienio lietuvių. Vieni jų visam apsigyveno Vilniuje, kiti atvyksta protarpiais. Kai kurie, jaunesnio amžiaus grįžusieji, dalyvauja versluose, dirba firmose, kitose Lietuvos institucijose, netgi ministerijose.

Klubo valdybos narys E. Kulikauskas sakė, kad klubo tikslas — padėti iš užsienio grįžusiems lietuviams bendrauti, kartu aptarti, padiskutuoti juos dominančias klausimas. Kartą per mėnesį, o ir dažniau klubo nariai renkasi į Vilniaus senamiestyje, Pilies 40 esančius atstatytus, restauruotus kultūrininkų Šlapelių namus.

Klubas turi ir paramos projektą. Tai parama Tremtinių, globos namams, Lietuvių namams su tremtinių vaikų vidurine internatine mokykla Vilniuje. Ją lanko apie 250 vaikų iš įvairių buvusios Sovietų Sąjungos ir satelininių šalių — iš Sibiro, Karaliaučiaus, Baltarusijos, Lenkijos ir kt. Apie 200 vaikų gyvena mokyklos bendrabutyje, nes jų šeimos yra užsienyje.

Užsienio lietuvių klubo nariai Lietuvos namų vidurinę mokyklą pernai parėmė 1,725 litų suma, nes tos mokyklos finansinė padėtis gana sunki. Klubo narys, Krašto apsaugos viceministras Romualdas Kili-kauskas šiai mokyklai suorganizavo labai gerą paramą iš savo draugų tarpo JAV. Jie

cijų pirmininkų bei 7 asmenų valdybą. Tarybos pirmininku išrinktas Algimantas Augustinas Savickas, krašto valdybai vadovaus Sigitas Šamborskis.

Nijolė Pranckevičiūtė
Naimušina

suaukojo net 6,600 litų. Apie pusę šios sumos buvo skirta mokyklos bibliotekai papildyti, o likusi dalis — švenčių progai apdovanoti moksleivius saldainiais, šokoladu, vaisiais, o taip pat bilietams į teatrą, kitokiems kultūriniais tikslams. Buvo suruošta Kūčių vakarienė, kurioje dalyvavo apie 250 moksleivių, mokytojų ir mokyklos personalo. Buvo tikrai malonu matyti šį gražų ir mandagų jaunimą prie Kūčių stalo. Iš užsienio lietuvių klubo dalyvavo Jonas ir Rūta Kronkaiciai, Krašto apsaugos viceministras R. Kili-kauskas, plk. Algimantas Garsys, Edmundas Kulikauskas, Gabrielius ir Danutė Žemkalniai, įteikę mokyklai dovaną iš Australijos.

Klubas remia ir Tremtinių namus, jiems pernai dovanojęs 1,200 litų. Šie pinigai buvo skirti sunkiai pragyvenantiems tremtinėms ir namų darbuotojoms. Klubo narių ir tremtinių pobūvyje buvo pakviestas pakoncertuoti Filharmonijos solistas Danielius Sadauskas.

Užsienio lietuvių klubas savo nariams rengia taip pat kultūrinės programas. Viena jų — apsilankymas į tėvynę sugrįžusio dailininko Kazio Varnelio muziejuje-galerijoje. Visi džiaugėsi, galėję pamatyti vertingą šio dailininko kolekciją. Po ekskursijos Gabrielė ir Kazys Varneliai klubo narius pavašino.

Paskutinis klubo narių suėjimas buvo skirtas aptarti Lietuvos dabartinę sunkią ekonominę būklę. Pranešimą „Kaip įkvėpti gyvybę Lietuvos ekonomikai“ padarė Vilniuje jau seniai gyvenantis Algis Avizienis, tarnavęs JAV konsulate, tvarkęs investicijų, kutos ekonominius reikalus ir gerai žinantis Lietuvos ūkio padėtį.

Klubo diskusijoje savo nuomonę, samprotavimus pareiškė daugelis dalyvių. Vis dėlto jie pripažino, kad A. Avizienio pranešimas iš esmės objektyviai nušviečia Lietuvos dabartinę sunkią ekonominę ir finansinę būklę.

Algimantas Antanas
Naujokaitis

Vilniuje: Lietuvių klubo nariai su Tremtinių namų gyventojais ir darbuotojais. Galbūt tučia kėdė viduryje laukia naujo nario, įsijungiančio į Užsienio lietuvių klubą Vilniuje?

Apie: Lietuvių namų vidurinės mokyklos moksleiviai Kūčiose dalinasi kaledaiciais.

Abi nuotraukos Edmundo Kulikausko

LIETUVA NETEKO DAR VIENO TAURAS SŪNAUS

Tęsinys

Instituto „Gipruglema“ organizuotame visasajunginiame slaptame konkurse 1964-1965 m. už naujos konstrukcijos kombainų projektus Stasys Žukas laimėjo I ir II vietą. Konkursui pateiktų autorių pavardės buvo užšifruotos. Projektai buvo pateikti iš visos šalies, pateikė juos ir instituto vadovai. S. Žuko pavardė paaiškėjo, tik atidarius vokus. Jei komisija būtų žinojusi autorių, tikrai šių darbų nebūtų premijavusi, nes tokį konkursą laimėti būvusiam politiniam kaliniui tiesiog neįmanoma. Kombainai buvo suprojektuoti darbiui kasyklose, kur anglių sluoksnių nuolydis 0-35°, o storis 0, 9-3,2 metro.

Labai mėgo sportą ir iki 70 metų amžiaus pats sportavo — žaidė stalo tenisą. Nerūkė ir negėrė, todėl kompanijoje Rusijoje nebuvo mėgstamas. Be to, mėgo tiesą sakyti į akis. Kai institute reikėdavo darbuotojams ginti savo projektą, Žuko bijodavo, nes jis tuoj pat pastebėdavo projekto trūkumus ir klaidas. Buvo nelankstus, nemokėjo diplomatiškai prisitaikyti gudybių, visur pabrėždavo esant lietuviui, todėl ir jo kompaniai bei sistemos nebuvo pripažinti išradimais, nors vėliau tokio tipo mašinas demonstravo užsienio firmos Maskvos tarptautinėse parodose. O reikėjo taip ne daug, tik į „bendraautorius“ priimti instituto vadovus... Kaip mat būtų buvęs pristatytas premijai, o darbai užpateintuoti arba bent išradimais pripažinti.

1967 m. sugrįžęs Lietuvon, Vilniuje žmonos bute prisirašyti negalėjo, teko prisirašyti pas mamą Balbieriškį. Vilniuje tai padaryti pasisekė tik po 10 metų ir tai pažįstamiems padedant. Išdarbino Vilniuje Komplexinėje geologinėje ekspedicijoje, nes geologinės ekspedicijos turėjo teisę priimti į darbą ir gyvenančius ne Vilniuje. Dirbo remonto dirbtuvių vedėju. Visi geologiniai įrengimai ir žemės gręžimo agregatai ejo per Stasio Žuko rankas: juos montuodavo ir remontuodavo. Tuoj pat jis ėmėsi jų tobulinimo, pritaikymo Lietuvos sąlygoms. Čia, per 20 darbo metų, be tiesioginio kaip dirbtuvių vadovo darbo, jis sukūrė ir pritaikė geologijoje 65 savo sukurto mechanizmus ir konstrukcijas. Buvo ekspedicijos Mokslinės techninės draugijos pirmininku.

Isigijęs sklypą kolektyviniame sode (tokie sodai Lietuvoje labai paplitę), ketverius metus buvo sodo „žverutis“ bendrijos pirmininku. Negaalėjo ir šioje veiklos srityje ramiai sėdėti. Tuoj pertvarkė sodą keliu, rengė sklypų apžūras, siekė, kad sklypai būtų prižiūrimi. Greitai sodas tapo vienu pirmųjų Vilniuje. Sodo 15-os metų jubiliejui pažymėti buvo pastatytas paminklinis akmuo, surengta šventė. Atgimimo prieaušyje sodo šventės pasizymėjo kultūrine lietuviška patriotine dvasia.

Turėdamas laisvesnio laiko, pradėjo tapyti. Ėmėsi ir skulptūros. Iš gipso padarė ir dirbtuvėse kartu su kalviu, buv. politiniu kaliniu J. Budelynu, iš bronzos ir aliuminio 1973 m. atliejo Vilniaus 650 metų įkūrimo progą Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 50 cm skersmens medalį. Tuoj agento buvo įskystas KGB, o ekspedicijos vadovo įspėtas tokių darbų daugiau nedaryti.

Stasio Žuko byloje, esančioje ypatingame archyve, yra 1973 m. spalio 3 d. KGB majoro Kaganovo nurodymas operatyviniam įgaliotiniui Butylinui susipažinti su S. Žuko archyvine byla, nes „yra gautas signalas“.

1987 m. rugpjūčio 23 d. mitinge prie A. Mickevičiaus paminklo Vilniuje, kur buvo pašmerkti slapieji Molotovo — Ribbentropo pakto protokolai ir Lietuvos okupacija, dalyvavo ir dirbtuvių darbuotojas Gintaras Bogušis. Vilniaus imonėse ir istaigose po to buvo rengiami susirinkimai pašmerkti mitingo dalyviams. Tokių susirinkimų Ekspedicijos partinė organizacija surengė ir remonto dirbtuvėse. Tačiau S. Žukui pradėjus kalbėti, susirinkimas įgavo kitą pobūdį, darbininkai susirinkimo vadovams pradėjo uždavinėti „provokuojančius“ klausimus ir G. Bogušio pašmerkimas sužlugdo. Del to, nors to įsakyme ir nebuvo tiesiogiai parašyta, Stasys Žukas, kaip ir Gintaras Bogušis, iš darbo ekspedicijoje buvo atleisti.

Prasidėjus Atgimimui, visa širdimi pasinėrė į jo sūkuri. Aktyviai dalyvavo susikūrusioje Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių bendrijoje, ketverius metus buvo jos revizijos komisijos pirmininku; o 1992-1994 m. ir bendrijos pirmininku.

1989 m. kartu su dailininku Vytautu Cipliausku surengė 37 buvusių politinių kalinių ir tremtinių tapybos bei skulptūros darbų parodą Vilniuje, Dailės parodų rūmuose. Parodoje buvo ir penki S. Žuko tapybos darbai. Paroda susilaukė nemažos susidomėjimo, tai buvo nauja, 50 metų nematyta tematika ir nauji autoriai. Vėliau paroda buvo eksponuojama Kaune ir Biržuose. 1996 m. trys Stasio Žuko darbai („Lietuvos kancija“, „Žvilgsnis į Santa Moniką“, Motinos galvos skulptūrinis bareljefas) buvo eksponuojami Kaune, Žilinsko galerijoje surengtoje Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių darbų parodoje.

Stasys Žukas aktyviai veikė Persitvarkymo sąjūdyje, suorganizavo keletą Sąjūdžio grupių, buvo Vilniaus m. Sąjūdžio tarybos narys. Dalyvavo Sąjūdžio suvažiavimuose, Baltijos kelyje. 1990 m. balandžio 21 d. kartu su mons. K. Vasiliausku, dailininku M. Čepukienė, tremtinėmis V. Petrušiene, M. Rėklaityte ir politiniu kaliniu, Lietuvos karininku, J. Jankausku padovanojo II Sąjūdžio suvažiavimui dailininkės M. Čepukienės sukurto Sąjūdžio vėliavą.

1990 m. paruošė perlaido tiems Balbieriškio kapinėse 28 partizanams paminklo projektą, kartu su buv. partizanų J. Petraška organizavo jo statybą ir iškilmingą pašventinimą.

Nuo atgimimo pradžios Lietuvoje politinis gyvenimas virė: rinkimų agitacija, mitingai, svarbių datų minėjimai, „Baltijos kelias“, Nepriklausomybės paskelbimas, Sausio 13-ji... Stasys Žukas buvo įvykių sūkuryje, dalyvavo, daug ką pats organizavo. 1990 m. kartu su bendrijos pirmininku S. Žukausku rengė davė tremtinių palaikymo sutikimą Vilniaus oro uoste, kviesdavo kunigus, dažniausiai tai būdavo Vilniaus arkikatedros klebonas mons. K. Vasiliauskas, Žvėryno bažnyčios klebonas Lydis, kun. K. Matulionis.

1992 m. buvo pakviestas na-

„Tautos kancija“ namuose Vilniuje susitikimas su PLB atstovu Gabrieliu Zemkalniu-Landsbergiu (iš dešinės) 1998.03.22. Prie vėliavos stovi S. Žukas, susitikimo organizatorius. Nuotr. A. Račo

rių ir Globos ir rūpybos tarybą prie Lietuvos Ministrų tarybos ir išrinktas šios organizacijos fondo nariu. Pasiūlė A. Abišalos vyriausybei skirti politiniams kaliniams ir tremtiniais socialines lengvatas: nemokamus vaistus pagal gydytojų receptus, nemokamą sanatorinį gydymą, nemokamą važiavimą transportu, mirus vienišam pensininkui skirti pašalpą karščiui ir laidojimo. Pasiūlymams buvo pritarta, dalis šių lengvatų teikiama iki šiol.

Už Kanados lietuvių M. Liegienės lėšas Stasio Žuko iniciatyva buvo pastatytas ir 1993 m. liepos 25 d. iškilmingai pašventintas Šakių raj. Griškabūdyje paminklas pirmam Lietuvos istorijos daktarui, vertingam Lietuvos istorijos veikalų autoriui, lenkų išstremtam iš Seinų, kun. Jonui Totoraičiui. M. Liegienė kilusi iš Totoraičių giminės.

1992 m. vasario 25 d. išrinktas Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininku, stengėsi bendrijos veiklą nukreipti politinė linkme, dalyvauti Seimo ir savivaldybių rinkimuose, kelti politinius klausimus.

Po ilgų derybų S. Žukui pavyko susitarti ir 1993 m. spalio 3 d. pasirašyti aštuonių dešiniųjų partijų ir visuomeninių politinių organizacijų Vilniaus skyrių deklaraciją, pagal kurią šios organizacijos sudarė koaliciją bendriems Lietuvos politikos klausimams ir problemoms spręsti. Stasys Žukas visada žinojo, kad vienybėje galybė, todėl visada jos siekė. Koaliciją sudarė Lietuvos politinių kalinių sąjunga ir tremtinių Vilniaus bendrija, Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus Taryba, Sausio 13-sios brolijos Vilniaus skyrius, Lietuvos Politinių kalinių sąjungos Vilniaus skyrius, Nepriklausomybės partijos Vilniaus skyrius, Lietuvos Tautininkų sąjungos Vilniaus valdyba, Lietuvos Žaliųjų partijos Vilniaus valdyba, Lietuvos Demokratinė partija Vilniaus skyrius. Koaliciją veikė, rašė raštus su pasiūlymais Seimui, vyriausybei, prezidentui, reikalaujama nekurti bendrų imonių su Rusija, neįkurti buv. saugumiečių į atsakingas pareigas, grąžinti žemę savininkams, privatizaciją vykdyti tik prieš tai turint indeksavus, priimti turto deklaravimo įstatymą, išsaugoti buv. KGB archyvinis dokumentus, buv. KGB rūmus Vilniuje paversti genocido memorialu-muziejumi.

Gavęs pasiskolinti statybinių vagonėlių, 1993 m. kovo 8 d. Stasys Žukas prie KGB rūmų organizavo ilgalaikį, trukusį 1,5 mėnesio budėjimą ir du mitingus. Buvo protestuojama prieš V. Skuodžio paskyrimą Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorium, prieš Valstybės muziejaus Vilniuje pavertimą Moderniojo meno centru, reikalaujama išsaugoti KGB archyvus.

1994 m. Lietuvos Politinių

kalinių ir tremtinių sąjunga nusprendė Vilniuje pastatyti bent laikiną paminklą kovotojams už Lietuvos laisvę. Paminklą buvo nuspręsta statyti birželio 14 d. iš akmenų, atvežtų iš visos Lietuvos parapijų. Renkant šiam paminklui vietą, Stasys Žukas komisijai pasiūlė ant KGB pastato Vilniuje (Gedimino pr. 40) fasado iškalti pastatę sušaudytų Lietuvos patriotų pavardes ir tuo patį pastatą paversti paminklu. Pats paruošė eskizinį darbo projektą. Šiam pasiūlymui buvo pritarta, bet dar prireikė penkerių metų darbo ir pastangų (buvo penkiami Seimo narių, gyvenusių parašai, rašoma įvairioms valdžios instancijoms), kol 1999 m. šis projektas buvo pradėtas įgyvendinti. Jau iškalta daugiau nei 100 pavardžių, numatyta iš viso iškalti 205 patriotų pavardes.

Nesutikdami su 1992 m. atėjusios į valdžią LDDP politika monopolizuoti ypatingos reikšmės archyvų KGB rūmuose saugojimą ir tvarkymą, jų naudojimą, nušalinant nuo šio darbo politinius kalinius, 1993 m. gruodžio 11 d. buvo paskelbta akcija „Kaliniai grįžta į kameras“. Kaliniai grįžo ir budojo KGB rūmų rūsiuose buvusiose kamerose. Tačiau ši akcija nepadarė, į ją nebuvo kreipiamas dėmesys. Todėl, Stasys Žukas pasiūlius, buvo pradėta nauja akcija „KGB archyvai — svarias rankas“. Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai dieną naktį budojo buv. KGB rūmuose, saugojo archyvus, rūmus neįleido LDDP paskirto LGRT centro direktoriaus V. Skuodžio nei jo pavaduotojų, rašė protesto raštus vyriausybei, Seimui ir prezidentui. Šią akciją parėmė ir užsienio lietuviai. Akcijos stabiai trejus su puse metų iki jo pabaigos vadovavo Stasys Žukas. Akcija pareikalavo daug ryžto ir vargo, siekiant tiesos ir teisingumo. Joje dalyvavo per 13,000 politinių kalinių ir tremtinių iš visos Lietuvos. Buvo parašyta 16 raštų, du memorandumai LDDP valdžiai, organizuota ilgalaikė apsauga prie išėjimų iš KGB rūmų ir neleistų archyvininkų bylą išvežti.

Buvusių KGB rūmų antrame aukšte, dailininko Antano Račo padedamas, Stasys Žukas 1996 m. sausio 3 d. įrengė Genocido aukų koplyčią. Šventinant suremontuotas rūmuose įkurtų teismų patalpas, mons. K. Vasiliauskas, dalyvaujant ir prezidentui A. Brazauskui, pašventino šią koplyčią. Du kartus per metus joje aukojamos Mišios už rūmuose nukankintus Lietuvos žmones. Čia Mišias aukuoja mons. Alfonsas Svarinskas, Kauno arkivyskupas, pats kalintas rūmų rūsyje, Sigitas Tamkevičius, kun. Algimantas Keina, jėzuitų provincijolas, tėvas Antanas Saulaitis, SJ.

Šioje koplyčioje Stasys Žukas rengė ir politines vandenėles — vilniečių susitikimus su Seimo, vyriausybės nariais, mokslo ir kultūros

darbuotojais. Tokių susirinkimų jis surengė 112. Stasys Žukas aktyviai dalyvavo spaudoje, rašė straipsnius į Lietuvos ir užsienio lietuvių laikraščius.

1998 m. Kaune Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos suvažiavime Stasys Žukas buvo apdovanotas sąjungos žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“.

Pastaraisiais mėnesiais S. Žukas kartu su kitais susipratusiais Lietuvos piliečiais, meno ir mokslo veikėjais, politikais, dėjo pastangas, kad Dūkijėje Gruto miške nebūtų rengiamas sovietinių vadų skulptūrų muziejus.

Vilniuje, Tuskulėnų parke, kur buvo atkasti 768 nuždytųjų KGB rūmų rūsyje-kalejime palaikai, pažymint penkerių metų sukaktį nuo nuždytųjų kapų atidengimo, Stasys norėjo pastatyti kryžių, nes valdžia, remdamasi lėšų stoka, paminklo statybą ir kapavietės sutvarkymą vis atideda. Paruošė kryžiaus projektą ir Vilniaus Sąjūdžio „Labora“ pirmininkas Leonas Kerosieris pagal jį kryžių padarė. Truksta tik tvoros. Tikimės, kad šių metų gegužės mėn. pradžioje šis kryžius Tuskulėnų parke bus pastatytas ir iškilmingai pašventintas.

Šių metų sausio 9 d., pažymint 30 dienų po Stasio Žuko mirties, „Tautos kancija“ (buv. KGB rūmų) Genocido aukų koplyčioje Mišias už jo vėlę aukuoja kun. Algimantas Keina. Šv. Mišiose dalyvavo Seimo narys R. Kup-

PAMINĖTAS KAN. ADOLFAS SABALIAUSKAS — ŽALIOS RŪTOS

Daug žymių lietuvių tautos mokslo ir kultūros veikėjų dar nesulaukė deramo pripažinimo, dar tarsi apnešti užmaršties dulkėmis. Džiugu, kad pastaruoju metu atsiranda vis daugiau žmonių, siekiančių nužerti tas laiko dulkės: rašomi straipsniai, skaitomi pranešimai, organizuojamos konferencijos. Toks pagerbimas žinomo tautosakos rinkėjo, jos tyrėjo, vertėjo ir poeto kanau-

ninko Adolfo Sabaliausko-Žalios Rotos (1873-1950 m.) įvyko 2000 m. sausio 14 d. Melaišių koplyčioje (7 km nuo Papiilio), kurią jis savo lėšomis 1939-1940 m. pastatė, pašventino ir kurioje palaidotas, bei Strumbriško kaime giminačių Danutės ir Algirdo Nalivių namuose, kur kadaise gyveno kanaukininko sesuo su šeima, kur pirmosios sovietinės okupacijos metu jis slapstėsi.

Seminaras „A. Sabaliausko darbu svarba ir aktualumas šiandien“ pradėtas šv. Mišiomis, aukojomis Lietuvos kariuomenės vyriausiojo kapeliono mjr. Alfonso Buloto, Panevėžio igulos kapeliono dr. mjr. Petro Kavaliausko ir Papiilio klebono Virgilijaus Liutmos. Prieš šv. Mišias Anglininkų pradinės mokyklos mokiniai, vadovaujami Nidos Žukauskaitės, jautriai ir nuodėdžiai atlikdami literatūrinę kompoziciją „Pasiklausykime

cinskas, Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas dr. R. Ba-

tūra, Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas dr. P. Jakucionis, Nepriklausomybės Akto signataras, buvęs Seimo narys ir Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos prezidentas B. Gajauskas, gausus Stasio Žuko vilniečių būrys. Po Mišių kalbėjusieji prisiminė Stasį Žuką, jo veiklą Lietuvos labui, energiją ir ryžtą kovoti už jos laisvę bei žmonių gerovę, įsipareigojo tęsti jo pradėtus darbus, įgyvendinti jo svajones.

Regina Žukienė (Pabaiga)

Dr. Aldona Vasiliauskienė

Reginio dalyviai Melaišiuose, prie kan. Adolfo Sabaliausko — Žalios Rotos kapo.

Reginio dalyviai Melaišiuose, prie kan. Adolfo Sabaliausko — Žalios Rotos kapo.

Strumbriškyje kalba Lietuvos kariuomenės vyr. kapelionas mjr. Alfonsas Bulotas. Sėdi iš kairės: vyr. ltn. Arūnas Alonderis, dr. Aldona Vasiliauskienė, prof. Stasys Skrodenis ir mokyt. Lionė Lapinskienė.

2000 METAI

KOVO MĖN.

4 d., šeštadienį — Tradicinis mažlietuvių šiuo vakarais Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose. Pradžia 6:30 v.v.

5 d., sekmadienį — Skautų ir skautių tradicinė Kaziuko mugė Jaunimo centre.

11 d., šeštadienį — Kovo 11-šios — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dešimtmečio minėjimas ir literatūrinio konkurso premijų laureatams įteikimas 6 val. vak. Jaunimo centre.

— Juozo Mielio parodos atidarymas 7:30 v.v. Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte.

12 d., sekmadienį — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo — Kovo 11-tos minėjimas 12:30 v.p.p. PLC, Lemonte. Ruošia Amerikos Lietuvių Tautinė s-ga.

— Cepelinų priešpiečiai 12:30 val. p.p. Jaunimo centro mažojoje saleje. Ruošia Lietuvių dantų gydytojų s-ga.

16 d., ketvirtadienį — Suvalkiečių draugijos pusmetinis natių susirinkimas Šaulių namuose.

18 d., šeštadienį — Gavėnės susikaupta Ateitininkų namuose ruošia Ateitininkų namų valdyba ir Akademinių Skautų sambūrio Čikagos skyrius.

19 d., sekmadienį — Nekalto M. Marijos Prasidėjimo Čikagos ir apylinkių rėmėjų metinė šventė: 3 val. p.p. šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje; 4 v.p.p. vakarienė ir mėnėnė programa Jaunimo centre.

23 d., penktadienį — kaučioto foto menininko Mindaugo Kavaliausko pirmosios foto parodos Amerikoje atidarymas 7:30 v.v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Paroda tęsis du savaitgalius.

26 d., sekmadienį — Koncertas Jaunimo centre. Rengia LB Kultūros taryba.

— Šv. Pranciškaus seserų vienuolijos rėmėjų iškilminga vakarienė 3:30 val. p.p. Šaulių namuose.

31 d., penktadienį — Rasytojos Nijolės Jankutės-Užbaliūnės knygos „Atvirukai“ suktuvės 7 val. vak. Jaunimo centre. Sutiktuvės rengia Lietuvių rašytojų draugija, taisykla Vydūno fondai ir vyriausybė „Vėspėčių“ draugija.

BALANDŽIO MĖN.

5 d., sekmadienį — „Laiskų laukiamas“ 50 metų jubilėjaus šventė Jaunimo centre.

22 d., ketvirtadienį — „Septyni Krištūs žodžiai“ — jungtinis choro, solistų ir orkestro koncertas Lemonte, PLC Lietuvių fondo saleje.

9 d., sekmadienį — „Margutis II“ metinė vakarienė Jaunimo centre.

— Fortepijoninės muzikos popietė. Skambina Sonata Zubovienė. 1 val. p.p. Lietuvių Dailės muziejuje, PLC, Lemonte.

17 d., ketvirtadienį — Zarasiškių klubo pusmetinis susirinkimas Šaulių namuose.

18 d., sekmadienį — Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje (Marquette Parke) choro religinis koncertas (po pietų). Choro vadovas Richardas Šekas.

20 d., šeštadienį — Šv. M. Marijos Gimimo parapijos (Marquette Parke) pokylis 5 val. p.p. parapijos saleje.

30 d., sekmadienį — Pa-nevėžiečių klubo narių pusmetinis susirinkimas 12 val. Jaunimo centre.

GEGUŽĖS MĖN.

6 ir 7 d., šeštadienį ir sekmadienį — Lietuvos Šaulių sąjungos išieivijoje XV visuotinis dalinių atstovų suvažiavimas Čikagoje, Šaulių namuose.

7 d., sekmadienį — G. Verdi operos „La Traviata“ pastatymą Morton mokyklos auditorijoje rengia Čikagos Lietuvių opera. Pradžia 3 v. p.p.

13 d., šeštadienį — JAV LB Vidurio Vakarų apygardos ir rajoninis suvažiavimas 9 val. r. „Botič“ menėje, PLC, Lemonte.

14 d., sekmadienį — Pooperinis koncertas Jaunimo centre. Pradžia 3 val. p.p.

— „Mama, Tau“ pietūs 12 val. p.p. PLC, Lemonte. Rengia Pal. J. Matulio misija.

21 d., sekmadienį — „Poezijos diena“ Jaunimo centre. Rengia LB Kultūros taryba.

— Koncertas fortepijonui keturiomis rankomis. Skambina Sonata ir Rokas Zubovai. 1 val. p.p. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemonte.

21 d., sekmadienį — JAV LB Brighton Parko apylinkės valdybos rengiami pietūs Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos saleje, 4420 S. Fairfield Ave., tuoj po 10:30 val. r. lietuviškų šv. Mišių.

28 d., sekmadienį — Neringos Nekrašūtės, Laimos Lapkauskaitės ir Dalios Gedvilienės Vaikų ansamblio koncertas 3 val. p.p. Jaunimo centre. Rengia „Saulutė“.

BIRŽELIO MĖN.

11 d., sekmadienį — Čikagos ir apylinkių N. Pr. M. Marijos seserų vienuolijos rėmėjų metinis susirinkimas. Šv. Mišios 9 val. r. Šv. M. M. Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Po Mišių susirinkimas parapijos saleje.

18 d., sekmadienį — Čikagos Lietuvių moterų klubo tradicinis „Gintaro“ pokylis Martiniuke (Evergreen Park) saleje.

25 d., sekmadienį — „Vai-kai vartai į mokslą“ gegutinė PLC sodelyje.

LIEPOS MĖN.

10 d., sekmadienį — Arkivysk. Jurgio Matulio Palaimintųjų paskelbimo šventė bus minima 10:30 val. r. šv. Mišiomis Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke. Tuoj po Mišių minėjimas parapijos saleje. Minėjimą rengia Čikagos ir apylinkių N. Pr. M. Marijos seserų vienuolijos rėmėjai.

23 d., sekmadienį — JAV LB Waukegan/Lake County apylinkės metinė gegutinė ruošia Wauconda, IL, Lakewood Forest Preserve Shelter C. Pradžia 12 val. p.p.

— Amerikos Lietuvių intinierių ir architektų s-gos (ALIAS) Čikagos skyriaus gegutinė Michianoje, MI, Rudaičių-Marcherų vasarvietėje.

— Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus metinė gegutinė Ateitininkų namų aštuolyne. Pradžia 12:30 v.p.p.

RUGPJŪCIO MĖN.

13 d., sekmadienį — JAV LB Vidurio Vakarų apygardos ir apylinkių gegutinė 12 val. PLC sodelyje, Lemonte.

— Zarasiškių klubo gegutinė Šaulių namuose.

27 d., sekmadienį — Illinois Lietuvių Respublikonų lygos metinė gegutinė 12 val. p.p. PLC sodelyje, Lemonte.

Lietuvos Vėtyt jau 40-tą kartą ruošto „Lietuvos prisiminimų“ pokylio, vykusio š.m. vasario 6 d. Martiniuke saleje Čikagoje, rengimo komitetas. Nuotr. Jono Tamulio

RUGSĖJO MĖN.

10 d., sekmadienį — Tradicinis Čikagos ir visų apylinkių lietuvių šiluvos atlaidų procesija Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje (Marquette Parke) 1:30 val. p.p.

17 d., sekmadienį — „Draugo“ pokylis Jaunimo centre.

24 d., sekmadienį — Lietuvių fondo 6-tos metinės golfo žaidynės Old Country Club laukuose.

— Suvalkiečių draugijos gegutinė Šaulių namuose. Pradžia 12 val.

SPALIO MĖN.

1 d., sekmadienį — Lithuanian Mercy Lift dešimtmetio sukaktuvinis pokylis (Viduramžių tema) vyks Lemonte „Montefiori“ paviljonuose ir dantuose. Pradžia 3 val. p.p.

5 d., ketvirtadienį — Zarasiškių klubo metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

8 d., sekmadienį — Virtuoz Gedimino Kvinklio vargonų koncertas ir Pabendravimo pietūs 12 val. p.p. PLC, Lemonte. Rengia Pal. J. Matulio misija.

28 d., šeštadienį — „Lituanica“ futbolo klubo 50 metų sukakties iškilmingas paminėjimo pokylis PLC, Lemonte.

30 d., sekmadienį — Pa-nevėžiečių klubo metinis narių susirinkimas. 10 val. r. Jėzuitų koplyčioje šv. Mišios už mirusius narius. 12 val. susirinkimas Jaunimo centre.

LAPKRIČIO MĖN.

1 d., trečiadienį — M.K. Čiurlionio 125 gimimo metinės minint, koncertas Chicago Cultural Center Preston Bradley Hall. Dalyvauja „Dainavos“ ansamblio choras, Vilniaus Styginių kvartetas, aktorė Audrė Budrytė ir pianistas Rokas Zubovas. Rengia Chicago-Vilniaus miestų seserystės komitetas, Balzeko Lietuvių kultūros muziejus ir Amerikos lietuvių meno draugija. Pradžia 6 val. vak.

4 d., šeštadienį — Lietuvių fondo metinio vairo pokylis Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

11 d., šeštadienį — Suvalkiečių draugijos metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

18 d., šeštadienį — Čikagos Lietuvių operos metinis pokylis Jaunimo centre.

23-26 d., ketvirtadienį iki sekmadienio — Teatro festivalis Jaunimo centre. Rengia JAV LB Kultūros taryba.

GRUODŽIO MĖN.

31 d., sekmadienį — Čikagos Lietuvių operos ruošiamas Naujųjų Metų sutikimas Jaunimo centre

A. A. SESELĖ M. AGNESINĖ DERING, SSC

Ses. Agnesine Dering, SSC

Kazimierietė seselė M. Agnesine Dering (84), buvusi asistentė profesorė Loyola universitete Čikagoje, mirė Švento Kryžiaus ligoninėje 2000 m. vasario 26 d.

Seselė Agnesine gimė Čikagoje ir lankė Nekalto Prasidėjimo mokyklą (44-oj gatvėj) ir Švento Kazimiero akademiją. Ji įstojo į kazimierietų vienuolyną 1932 metais ir išgyveno 67 metus kaip vienuolė. Seselė įsigijo magistro laipsnį ir doktoratą anglų kalboje iš Loyola universiteto ir atliko aukštesnį mokslo žurnalistikos srityje Marquette universitete, Milwaukee, Wisconsin.

Seselė Agnesine dėstė anglų kalbos ir žurnalistikos pamokas Švento Kazimiero Akademijoje ir 1952 metais, kai buvo pastatyta Marijos aukštesnjoji mokykla, seselė ten tęsė savo mokytojų karjerą. 1955 metais ji buvo paskirta Villa Joseph Marie aukštosios mokyklos, Holland, PA direktore. Tose pareigose ji taip pat prižiūrėjo statybą naujos mokyklos, kuri aptarnavo trigubai daugiau studentų. Grįžus į Čikagą, seselė mokė vienuolyno Marijos kolegijoje. 1964 metais rugpjūtio mėnesį ji buvo paskirta prižiūrėti visas gimnazijas, kurias kazimierietės pravedė tuo laiku. 1970 metais seselė buvo paskirta kazimierietų kongregacijos generale sekretore, šį darbą ji atliko kartu su mokytojų vienuolyno Loyola universitete. Seselė dėstė anglų kalbos pamokas Loyoloj 20 metų.

Seselė Agnesine mokytojų buvo jos gyvenimas. Ji ne tik mokė anglų kalbą, bet mokė savo studentus, kaip įsijungti į gyvenimą su džiaugsmu ir pasitikėjimu. „Per visą jos gyvenimą daug studentų pasiliko jos ištikimi draugai, nes ji juos sustiprino ir padėjo jiems išvystyti jų ypatingas dovanas“, pastebėjo seselė Immacula, kazimierietė generalė vyresnioji. Ji įvertino jų draugystę ir jie įvertino jos

nepaprastą mokytojų, rūpestingą, užjaučiančią širdį ir didelę įtaką, kurią ji turėjo jų gyvenime. Vienas jaunas studentas seselėi Agnesine parašė: „Aš buvau labai nusivylęs, bet laimė, per Dievo Apvaizdą, patekau į jūsų klasę. Jūs su manim elgetės su pagarba ir su pasitikėjimu, kad aš turiu galimybę ką nors pasiekti, ir man to labai reikėjo. Tas pasitikėjimas, kurį aš patyriau iš jūsų, pasklido per visas mano kitas pamokas. Už visą tai aš jums lieku dėkingas“. Seselė Agnesine gavo daug šitokių laišku per visą savo gyvenimą“, sakė seselė Immacula.

Seselė Agnesine buvo kazimierietų seselių vienuolijos laikraščio „Journeys“ redaktorė dešimt metų. 1994 metais seselė buvo pakviesta dalyvauti Čikagos vyskupijos istorinėje komisijoje, kuri tyrinėjo raštus ir gyvenimą dalyvaujančių Motinos Marijos Kaupaitės, seselių kazimierietų įsteigtos, kurios beatifikacijos byla pristatyta Romoje.

Nors mokytojų buvo jos gyvenimas, seselė Agnesine taip pat buvo poetė. Ji pateikė daug savo kūrinių „National Anthology of Teacher's Poetry“ ir kiekvienas jos įduotas kūriny buvo spausdintas. Per visą gyvenimą ji sukūrė eilėraščių įvairiomis progoms.

Nuliūdę liko: seselės kazimierietės, dvi brolienės: Betty Dering, Palos Hills, IL ir Midge Dering, Los Alamos, NM; sūnėnai ir dukterėčios.

Lankymas buvo antradienį, vasario 29 d. nuo 1 iki 7 val. p.p., seselių kazimierietų vienuolyno, 2601 W. Marquette Road. Šventos Mišios už jos sielą buvo atšaukiamos vasario 29 d., 7 val. vakare. Laidotuvės trečiadienį, kovo 1, 10 val. p.p., pradedant vienuolyno motiniškam name ir baigiant Švento Kazimiero kapinėse.

Seselė Margaret Petcavage, SSC

STATOMA GEOTERMINĖ ELEKTRINĖ

Po poros mėnesių baigiamoji statyti geotermine jėgainėje prasidės bandymai. Jei jie bus sėkmingi, liepos 1 d. pirmoji Baltijos valstybės geotermine jėgainė pradės veikti.

Dėl finansinių sunkumų pernai statyba buvo užvilkin-ta. Tačiau Ūkio ministerijos Investicijų politikos skyriaus viršininkas Virginijus Pašakarnis patikino, kad geotermine jėgainė užbaigimui yra numatytos reikalingos lėšos. 500,000 litų pernyktis įsiko-

PADĖKA

Mirus brangiam Broliui

A. + A.

VYTAUTUI GALINIUI,

nuoširdžiai dėkojame Daytona Beach Lietuvių klubo valdybai, „Sietyno“ chorui, Kaziui Vabalaičiui už užuojautas laikraščiuose ir visiems, kurie pareiškė užuojautas žodžiu, raštu arba užsakė šv. Mišias Velionio atminimui.

Danutė Galinytė-Šilbajorienė ir Algis Šilbajoris

A. + A.

ELEONORAI BAREIKIENEI

mirus, gili užuojauta ilgametei Maironio lituanistinės mokyklos Lemont, IL, mokytojai seselėi MARGARITAI ir JAV LB Kultūros tarybos pirmininkei MARIJAI REMIENEI.

Maironio lituanistinės mokyklos administracijos darbuotojai, mokytojai ir mokiniai

Mūsų mielam prieteliui

A. + A.

PETRUI PETRUŠAIČIUI

mirus, jo liūdinčią žmoną, mūsų mylimą STASĘ, jo brolius ANTANĄ, STASĮ bei VYTAUTĄ Lietuvoje ir jo gimines čia, Amerikoje bei Lietuvoje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Raciniečiai:

Ona ir Stasys Budriai

Felicija Kapocienė

Ona ir Viktoras Kazemėkaičiai

Stefa ir Zenonas Lukauskai

Bronė ir Petras Nekrošiai

Juzė Pivoriūnienė

Juozas Plečkaitis

Vitas Plečkaitis

Felicija ir Lionginas Plūros

Ida Tamulėnienė

A. + A. ANTANUI JANONIUI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamė jo žmonai mielai JULIJAI, dukrai INGRIDAI, žentui DAVID, seserims bei artimiesiems ir kartu liūdimė.

Zina Pocienė

Edvardas ir Peggy Pociai

Tomas ir Audrė Pociai

linimas bus padengtas iš Privatizavimo fondo. Dar 9.7 mln. litų bus paimti iš valstybės vardu gautų paskolų, pagal ankstesnį pasirašytą sutartį. Kol kas dar neišku, ar bus skirta pinigų derinimo darbams, kurie kainuos 600-700 litų.

Vyriausybės nutarime numatyta, kad įsiskolinimus už praejusius metų atliktus darbus gales atgauti ir kitos statybos bendrovės. Joms iš biudžeto bus skirti 85 mln. litų. Iš Privatizavimo fondo naujoms statyboms ir seniems darbams apmokėti bus skirta 336.5 mln. litų.

Parodomosios geoterminės jėgainės statybai jau yra panaudota per 11 mln. dolerių. Manoma, jog visas projektas kainuos 18 mln. dolerių. 1996 m. jėgainės statybai

Pasaulio bankas suteikė 5.9 mln. dol. paskolą. Į statybą 6.9 mln. dol. investuos Pasaulinis aplinkosaugos fondas, 2.6 mln. dol. — Lietuvos vyriausybė ir dar 2.6 mln. dol. — Danijos aplinkosaugos agentūra.

Pastacius jėgainę, požeminis karštas vanduo bus naudojamas Klaipėdos gyventojų butams šildyti ir karštam vandeniui gaminti. Pagal „Geotermos“ apskaičiavimus, vasarą požeminė geotermine jėgainė gales tenkinti apie 80 proc. Klaipėdos miesto šiluminės energijos karšto vandens gamybos poreikio.

Išvalgytų karšto vandens telkinių yra ir kitose Lietuvos vietose — Baisiagalioje ar Vilkiškioje. Tačiau netolimoje ateityje, vargu ar atsiras lėšų šių miestelių geotermineis katilinėms.

Elta

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Cicero Vasario 16-osios minėjimo meninę programą atliko aktorė Irena Leonavičiūtė (kairėje) ir muzikė Giedrė Kazakauskaitė.

Čikagos skautų ir skaučių tradicinė Kaziuko mugė ši sekmadienį, kovo 5 d., vyks Jaunimo centre. Iškilmingas mugės atidarymas 11 val. ryto. Čikagos ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti į šį gausiausiai visuomenės lankomą jaunimo auklėjimo organizacijos renginį. Ir šįmet bus proga Jaunimo centro didžiojoje salėje įrengtuose tuntu paviljonuose įsigyti įvairių skautiškų rankdarbių, tautodailės dirbinių, velykinių margučių ir kt. Bus proga išbandyti laimę įvairių laimikių laimėjimuose, o Akademinio skautų sąjungos knygyne bus gausus pasirinkimas lietuviškų knygų, plokštelių, dainų ir muzikos įrašų kasetėse, na, ir lietuviškų rištainių. Pirmojo aukšto klasėse bus įruoštos kavinės su gausa namuose keptų tortų ir kitų saldumynų, kuriais gardžiuodami turėsite progos pabendrauti su seniai bemaitytais draugais ir pažįstamais. Antrajame aukšte veiks įvairūs žaidimų kambariai vaikams ir jaunuoliams, o mažojoje salėje bus įrengta valgykla su namie gamintais lietuviško maisto patiekalais. Visi kviečiami atsilankyti. Savo atsilankymu parodysit jaunimui, kad domitės ir remiate jų pozityvią veiklą ir pastangas savo pačių darbu telkti lėšas jų veiklos tęstinumui. Visi laukiami. Mugė baigsis 2 val. p.p.

Lietuvių Tautinių šokių šventė Toronto, Kanadoje, vyks š.m. liepos mėn. 2 d.

SKELBIMAI

• **Stasė Bacevičienė** užpildo pajamų mokesčių (income tax) formas. Susitarimui kreiptis: tel. 708-403-7334.

• **Primename, kad š. m. kovo 11 d. 7:30 v.v. bus atidaroma Juozo Mieliulio „tapybos“ paroda** Lietuvių Dailės muziejuje Lemont, IL. Prašome atsilankyti.

**ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

**ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambiai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Velykiniai siuntiniai
pamigai Lietuva per
TRANSPAK!
(Istaiga)
Draugo pastate
Tel. 773 838 1050

Pirmadienį, vasario 28 d. į JAV atvyko trys iškilūs menininkai: mezzosopranas Judita Leitaitė, bosas Vladimiras Prudnikovas ir pianistė-akompaniatorė Nijolė Ralytė. Pirmas šių menininkų koncertas įvyks kovo 1 d. St. Petersburg, FL. Koncertą organizuoja Angelė Karnienė. Čikagoje koncertas bus kovo 26 d.

Rašytojos Nijolės Jankutės-Užubalienės knygos „Atvirukai“ sutiktuves vyks kovo 31 d., penktadienį, 7 val. v. Jaunimo centre. Sutiktuves rengia Lietuvių rašytojų draugija, talkinant Vydūno fondui ir vyr. skaučių „Verpsčių“ draugovei.

Kviečiame į PLC renginių komiteto ruošiamą Užgavėnių blynų vakarienę vyksiančią kovo 7 d. nuo 5 val. p.p. iki 8 val. v. PLC didžiojoje salėje. Vaišinsime bulvinėmis dešromis — vėdarais, bulviniais ir miltiniais blynais, vyniotiniais su varške, spurgomis, vaišių kompotu ir kitais saldumynais.

Balandžio 2 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro Lietuvių fondo salėje klausysimės T. Dubois kantatos „Septyni Kristaus žodžiai“.

Mažosios Lietuvos Lietuvių draugija kviečia visus į tradicinį Užgavėnių šiuipinio vakarą šeštadienį, kovo 4 d., ruošiamą Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje, 6500 S. Pulaski Rd., Čikagoje. Pradėsime 6 val. vak. pabendraujimu ir atgaiva. 7 val. meninė programa — Ricardo Soko vokalinis moterų ansamblis. Vakariene su tradiciniu šiuipiniu. O paskui — šokiai, šokiai, šokiai Ricardo Soko estradiniam orkestrui grojant. Laukiami visi, susidomėjimas didelis, todėl prašoma spie dalyvavimą jau dabar pranešti Ramūnui Buntinui, tel. 630-969-1316.

Literatūrinio konkurso laureatams premijų įteikimo šventės ir Kovo 11-osios — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dešimtmečio minėjimo bilietai gaunami kiekvieną dieną „Seklyčioje“. Šventė įvyks Jaunimo centre kovo 11 d. 6 val. v. Salėje vietos numeruotos. Visą lietuviškąją visuomenę kviečiame dalyvauti šventėje ir tuo pagerbti Lietuvos laisvės kovotojus.

Parodos

Dail. Norman Rockwell žinomas ne tik Amerikoje, bet ir daugelyje pasaulio šalių. Galbūt jis geriausiai pažįstamas iš daug metų ėjusio žurnalo „Saturday Evening Post“ pieštų viršelių, vaizduojančių eilinių žmonių kasdienybę, bet su švelnia, meilia nostalgija, jautrumu, humanišku, humoru. Kai kas šiandien tas iliustracijas, ir apskritai Norman Rockwell meną, vadina saldžiu ir sentimentaliu, bet jame atsispindi „seni geri laikai“, kurių dažnai taip ilgimasi. Rockwell paveikslų paroda buvo atidaryta praėjusį šeštadienį Chicago Historical Society muziejuje. Paroda tęsis iki gegužės 21 d.

Kviečiame visuomenę apsilankyti Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, kur šiuo metu veikia meno paroda iš muziejaus fondų. Per daugelį metų įvairūs dailininkai ir aukotojai muziejui padovanojo įvairių meno kūrinių. Dalis jų buvo atrinkta šiai parodai, kurioje lankytojai galės išvysti šiuolaikinių Lietuvos dailininkų, tokių kaip M. Vilučio, D. Jonkaitytės, K. Petrulio, D. Gražienės, E. Marcinkevičiaus, R. Dalinkevičiaus, L. Kryževičienės ir Amerikoje kūrusių bei tebekuriančių dailininkų, tokių kaip A. Varno, Č. Janušo, P. Kaupo, Mary Strasevičiaus, M. Stankūnienės ir kitų aliejinės tapybos bei grafikos darbų. Paroda veiks iki kovo 31 d. Muziejus, esantis 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, atidarytas kasdien nuo 10 iki 4 val.

Juozo Mieliulio tapybos paroda „Erdvės kompozicija“ veiks nuo kovo 11 d. iki balandžio 9 d. Lietuvių dailės muziejuje (14911 127 Str., Lemont, IL). Atidarymas ruošiamas kovo 11 d., šeštadienį, 7:30 val. v.

Iki šio sekmadienio Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje dar vyksta Algimanto Kezio fotografijų paroda „Lietuva: valstybė tarp valstybių“. Paroda skirta Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečiui paminėti.

Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, „Saulutės“ siuntinius pakuoja Agutė Tiškovienė (kairėje) ir Danutė Barienė. Nuotr. Baniutės Kronienės

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Šv. Kazimieras. Piešė dail. Paulius Jurkus.

ŠVENTAJAM KAZIMERUI

Paskendę bokštai vasaros
sapnuose,
Baltais varpais pražydusios
lelijos,
Rasos lašeliai taurelėse
spindi —
Ir taip aromatingai viškas
kvepia:
Šventąjį prie bažnyčios
vartų migdo...

Primink, Šventasai,
danguje Šviesybėm:
Laukuose smūtkelius
vainikais puoštus,
Ir tuos namus gimtinę su
zirgeliais,
Ir javų laukus vosilkėlių
pilnus...

Jonas Rūtenis

ŠVENTAS KAZIMIERAS

Kiekvienais metais kovo ketvirtos kalendoriuje yra žymimas mūsų tautos šventasis Šventas Kazimieras. Visi jaunuoliai, kurie mokosi Lietuvos istorijos, žino jo gyvenimą ir darbus. Tik ne visi seka jo pėdomis. Būti tokiais, koks jis buvo, nelenkva ir ne visiems įmanoma. Tačiau daug ko galima pasimokyti. Jis buvo religingas. Šiais laikais, ypač Lietuvoje, nemažai jaunų žmonių nepraktikuoja religijos. Mažai lanko bažnyčias ir mokyklose — tikybos pamokas. Šv. Kazimieras buvo sąžiningas ir dosnus. Daugelio jaunų žmonių Lietuvoje ir kitur sąžinė miega. Už tai daug neteisybės bei valstybės ir svetimo turto grobstymo. Šv. Kazimieras mylėjo Lietuvą. Šiandien daug kur pasigendama tėvynės meilės. Norint sekti Šventojo pėdomis, reikia daug ko pasimokyti, kad Lietuva sustiprėtų dvasiškai ir morališkai. Nuo dvasinės stiprybės priklausys ir materialinė gerovė. Švėsdami Šv. Kazimiero šventę, pasistenkime savo maldomis prašyti šventąjį, kad jis atnaujintų Lietuvos veidą.

Redaktorius

MINTYS PAGALVOJIMUI

Tautos gyvastingumo laidas — jos kultūra. Kultūra neįmanoma be moralės, kuri yra viena iš stipriausių aukštos kultūros pagrindų. Kur nyksta moralė, ten nebegali tarpti ir kultūra. Moralei išlaikyti ir ugdyti yra daug priemonių, bet iš jų stipriausia ir patvariausia — religija. Labiausiai žmogų su Dievu artina kancija ir galbūt daugiausia čia glūdi

didis lietuvių tautos religingumas ir dorovingumas. Tikėjimas į Dievą įprasmina ir lengvina kanciją, žmogaus gyvenimą sudvasina.

Sava, svetimoms įtakoms atspari kultūra, aukšta moralė ir stiprus religingumas išlaikė lietuvių tautą amžių audrose; tie trys svarbiausi veiksmiai padės jai ištverti ir dabar...

Aleksandras Merkelis,
Pedagogas, redaktorius,
rašytojas, žurnalistas

GEROJI ŠIRDIS (Tėsinys)

Vieną dieną grįždama iš mokyklos, ji sustojo prie krautuvės lango ir žiūrė į melsvą suknelę. Užėina jai ūmus (staigus) pasiryžimas: „Užėisiu į krautuvę ir paprašysiu, kad išimtum tą mano pamėgtąjį apdarą iš lango. Jau šiandien pat įmokėsiu porą dolerių. Beje, dar tetutė man skolinga. Užsuksiu pas ją — ji man sumokės skolą. Tada sugrįšiu į krautuvę — ir man įdės į dėžę šią suknelę, kad palaikytų, kol pilnai už ją atsilyginsiu; nes neramu, kad kita mergaitė nenuspirtų. Bėgsiu pas tetutę pinigų ir tuojau sugrįšiu!“

Linksmia ir laiminga Birutė bėga pas tetutę. Tik netikėtai viename gatvės kampe ji stabteli, nustebusi: va, naujai pastatyta būdelė laikraščiams pardavinėti, o joje aklas senelis. Šalia būdos tupi vilkinis šuo, o aplinkui sukiojasi vaikėžai. Vienas jų, didokas berniukas, įmeta į pinigams dėti pastatytą dėžutę sagą, pasičiumpa iš dėžutės tikrąjį pinigą bei laikraštį ir nudumia (nubėga) sau. Juo paseka du kiti draugai — lygiai tą pat padaro. Senelis linkčioja galvą, dėkodamas. Birutei dingteli mintis: „Jei aš taip kasdien įmesiu po sagą ir pasiimsiu iš dėžės po pinigą — senelis nesužinos, nes nematė“. Bet tuojau ji susigėsta, pažvelgusi į nelaimingą aklą žmogų, kuris, ranka grabalidamas, dėžutėje suranda sagą. Jo veidu nuriada ašara. Gėda ir gaudumas paliečia Birutės širdį. Ji prisiartina prie senelio ir sako:

— Nenusiminkit, aš noriu ir galiu jums padėti. Kiekvieną dieną, grįždama iš mokyklos, ar kartu su jumis pardavinėsiu šiuos laikraščius, suskaičiuosiu pinigus, ir niekas daugiau nedrįs, užuot pinigų, įmesti į dėžutę sagą. (Bus daugiau) Vanda Frankienė Vaitkevičienė

GALVOSŪKIO NR. 81 ATSAKYMAS

Mezzosoprano balsas yra žemesnis už soprano.

GALVOSŪKIO NR. 82 ATSAKYMAS

Reikia dviejų vaikų: berniuko ir mergaitės, stovinciu nugaromis.

GALVOSŪKIO NR. 83 ATSAKYMAS

Rebuso atsakymas: „Piktos bitės saldų medų neša“.

GALVOSŪKIO NR. 85 ATSAKYMAI

A. Šv. Rašte druska pirmą kartą yra minima Mozės pirmoje knygoje: Pr. 19-26, kai Lotų žmona pavirto į druskos stulpą. Žodžio cukraus Šv. Rašte nėra. Maždaug 500 m. po Kristaus gimimo cukrus buvo pradėtas vartoti Persijoje. (E. Brit. 21-375, Chicago, 1968). B. Tropikinio kakavos medžio tėvilkė yra pietinėje ir centrinėje Amerikoje. Šio medžio sėklos — pupelės vartojamos pasigaminti šokolado miltelius gerimui arba kosmetikai bei mediciniškai sviestui. Šio medžio sėklas į Europą atgabeno Kolumbas 1502 metais. (E. Brit. 6-4, Chicago, 1968) C. Rapolionis gavo teologijos mokslo daktaro laipnį Vitenbergo universitete, kur fakulteto dekanas buvo Martynas Liuteris. (Z. Zinkevičius, „Senųjų Raštų kalba“, 18 ir 19 psl., Vilnius, 1968). D. Europoje pentinus pradėta vartoti maždaug 400 m. pr. Kr., o Lietuvoje nuo pirmųjų amžių po Kr. (E. Brit. 11:119, Chicago, 1968 ir L.E. 22-282, Boston, 1960). E. Senovės graikų mitologija turėjo šias devynias deives arba mūzas, kurios globojo šias mokslo ir meno šakas: Astronomijos — Uranija. Epos ir iškaltos — Kaliope. Istorijos — Klijo. Tragedijos — Melpomenė. Komedijos — Talijs. Lyrinės poezijos — Polihimnija. Poezijos — Erato. Šokių ir dainavimo — Terpsichorė. Muzikos, Euterpe. (Tarptautinių žodžių žodynas, 522 psl., Vilnius, 1969).

GALVOSŪKIS NR. 101

Tarp šių devynių pėdų yra trys panašios. Kurios? (5 t.)

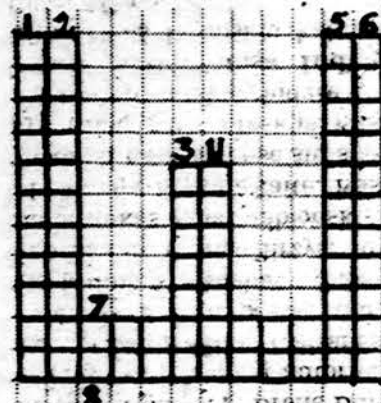
GALVOSŪKIS NR. 102

Parašykite, kokius darbus nudirbo mėnuis. Pabrauktusius ar tamsiau išpauzdintus žodžius, vietoje daugtaškio, parašykite esamuoju laiku ir trečiuoju asmeniu. 1. Užmigdėčiau (užmigdo) lelijų medus, o naktinukų, žiedus iškleidėčiau 2. Iš šiltnamio krūstų grįstantiems paukščiams, apšviečiau kelius. 3. Vakare įtampiau nuo rasų užšalusias uodų smuikelių stygas. 4. Nušviečiau ir pasidėlavau ezio adatas. 5. Išvaliau šulinius, prikristusius lapų spyglių, perkočiau .., susi-

drumėčiusius šaltinių vandenis. 6. Nuo užmigusių veidrodžių nušluosčiau dulkes. 7. Ant aslos išliejau puodynėlą pieno šaltiams ir šaltčiukams palakti. (Pagal Leonardą Gutauską). (5 taškai)

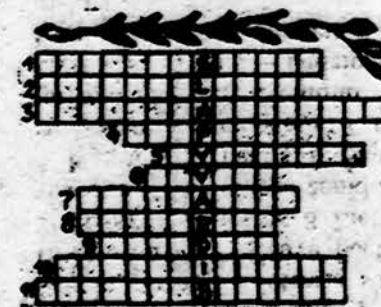
GALVOSŪKIS NR. 103

(Brėtinėlis). Į langelius įrašykite po raidę. Reikia gauti 8 žodžius, kurių kiekvienas prasideda pirmąja Lietuvos sostinės raide: 1. Lietuvė poetė. 2. Apskrities miestas. 3. Lietuvos upė. 4. Valstybės ženklas. 5. Kauno priemiestis. 6. Šiaurinės Lietuvos miestelis. 7. Istorinė vieta prie Nemuno. 8. Lietuvos karalius — Didžiojo Kunigaikščiu vadinamas (10 taškų).

GALVOSŪKIS NR. 104

(Piešinėlis). Kokiais slapyvardžiais pasirašinėdavo šie Lietuvos rašytojai, poetai, kultūros veikėjai: 1. Julius J. Kėnas. 2. Kun. rašytojas, poetas Stasys Yla. 3. Albinas Vaitkus (romano „Miškais ateina ruduo“ autorius). 4. 19 amžiaus poetas, vertėjas, mokytojas Petras Arminas. 5. Bronė Buivydaitė. 6. Feljetonų autorius Augustinas Gričius. 7. Pranas Vaitaitis. 8. Kun. poetas, tautosakininkas Adolfas Sabaliauskas. 9. Petras Biržys. 10. Kalbininkas Jonas Jablonskis. 11. Marija Pečkauskaitė. Kas teisingai parašys pusę šių slapyvardžių, gaus 5 taškus. Kas visus — 10 taškų. Sudarė 11 klasės mokinė Rasa Indriūnaitė iš Berniškų kaimo, Biržų rajono.

GALVOSŪKIS NR. 105

A. Kas ir kada pakvietė į Rytprūsius kryžiuočius? B. Iš kokių tėvų yra kilęs mulas? C. Kas muzikoje yra „modulacija“? D. Kaip pašalinti šeško paliktą smarvę? E. Kas buvo motina dievų dievo Zeuso? Už visus teisingus atsakymus skiriama 10 t., o už dalinius atsakymus — 5 taškai. Atsantė kun. dr. E. Gerulius.

LINKSMIAU

Lape nusitvėrė vačiukas. Norėjo jį suėsti. Viščiukas pabėgo iš sako: — Palauk mano. Aš tave vo tėtė ir mama atvesiu. — Lape perėjo lig sakinio pabėgusi viščiukas. Paleido. Viščiukas užskrido ant stogo ir juokiasi: — Apsigavai, laputele, aš iš inkubatoriaus...